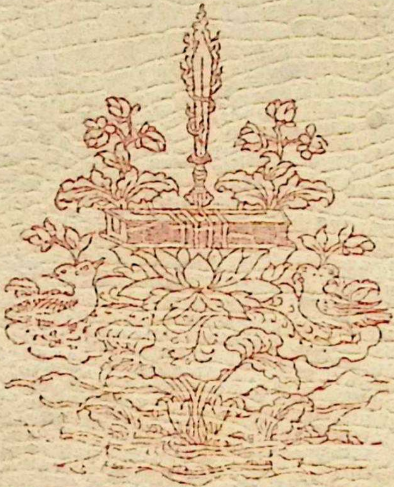

གསུང་ལན་ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་བཞུགས་སོ།།

GSUNG LAN KLU SGRUB DGONGS RGYAN

A refutation of the Eighth Karmapa
Mi-bskyod-rdo-rje's 'Don gsal 'grel chen'

by

Se-ra rje-btsun

NEW DELHI

1969

Published by Champa Chogyal

Distributed by TIBET HOUSE
16, Jor Bagh
New Delhi

Cover pages printed at the Gondals Press, New Delhi-1

༄། །གསུང་ལེན་གླུ་སྒྲུབ་དགོངས་རྒྱན་བཞུགས་སོ།།

Karma Lekshey Ling Library * Swoyambhu, KTM., Nepal *

༄༅། །བླ་མེད་སྟོན་པ་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དང་།།
རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ།།
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་སོགས།།སྟོན
དང་བསྟན་འཛིན་རྣམས་ལ་བདག་ཕྱག་འཚལ།།
གང་གི་མཁྱེན་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས།། ལྟ··
ངན་ལྡན་པའི་སྨག་རུམ་ཀུན་བཅོམ་སྟེ།།ཐར་
པའི་ལམ་བཟང་ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་པ།།
ཀུན་མཁྱེན་ཙོང་ཁ་པ་ལ་གུས་པས་འདུད།།རིན
ཆེན་དུས་འཛིན་པའི་ས་ཆེན་འདིའི།།ལྷོ་ཕྱོ··
ཐུབ་བསྟན་དར་བའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ།།སྤྲུལ་སྐུ
རིམ་པར་འབྱོན་པའི་རྣམ་རོལ་གྱིས།། འགྲོ··
རྣམས་བདེ་ལ་འགོད་པའི་ཀརྨ་པ།།མི་བསྐྱོད་
རྡོ་རྗེའི་མཚན་ཅན་གང་དེ་ཡིས།།གཞོན་ནུ་རོལ་
རྩེད་མཛད་པའི་དུས་ཉིད་ན།།ཡུམ་མདོའི···

དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མཛད།།
བསྟན་བཅོས་དེ་ཡིས་མདོ་དོན་འགྲེལ་བའི་ཚུལ།།
མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པར་བཅས་པའི་ལྟ་བ་ནི།།རྣམ་
བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ།།འདི
ཉིད་འཐད་དམ་ཞེན་ཏེ་གཞ་ཟླཿཞེས།།དཔྱོད་ལྡན་
ཡིན
རྣམས་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་གྲིས་ཞིག་ཚེས།།བཀའ་
ཡིག་ཕྲེང་བ་ཕྱོགས་བཅུར་བསྒྲགས་པ་ལས། །
མཁས་རྣམས་ཡིད་ལ་སྤྲོ་དང་ངོ་མཚར་སྐྱེས།།
དེ་ཕྱིར་དམ་པའི་གསུང་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱ།།མདོ་
རྒྱུད་ལུང་གི་ཆུ་ཁུར་ཅི་ཡང་འཛིན།།དྲི་མེད་རིག་
པའི་གློག་ཕྲེང་དྲག་ཏུ་འཁྱུག།སྟོང་ཉིད་འབྲུག་
སྒྲའི་གད་རྒྱངས་མཐོན་པོ་ཅན།།མཁས་མཆོག་
དབྱར་སྐྱེས་དབང་པོ་ཙོང་ཁ་པས།།ལེགས་བཤད་
སྙིང་པོ་ཞེས་བྱའི་བསྟན་བཅོས་སུ།།ཚུལ་གཉིས་

༄༅། །ཤིང་རྟའི་ལམ་སྲོལ་ཕྱེ་བ་ལས།།ཀླུ་སྒྲུབ་
ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་བཞེད་གཞུང་ལ།།ཡིད་ཆེས་
རྙེད་པས་རྩལ་འདོར་སྤྲོ་པར་གྱུར།།༈ དེ་ལ་ཐོག་
མར་གླེང་བསླང་བ་ནི།།རྗེ་ཀརྨ་པ་དུས་གསུམ་
མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་སྤྲུལ་སྐུ་མི་
བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མཚན་ཅན་གྱིས། ཡུམ་གྱི་མདོ་
དང་།མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
པའི་དགོངས་པ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་
བཞེད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་བརྫུན་ལུགས་ཀྱི་
དབུ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
བརྩམས་པ་འདི་ལ། དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་
དགག་སྒྲུབ་ལེགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའི་
བཀའ་སྩལ་ཕེབས་པ་ཟློག་པར་མ་ནུས་པས།རྗེ་
ཀརྨ་པ་གང་གི་གསུང་ལ་འདི་འཐད། འདི་མི་

འཕད་ཅེས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཞུ་བར་མི་སྤོབས་
ནའང་། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གནང་བ་ཐོབ་པས་དཔྱོད་
པ་ཅུང་ཟད་ཞུ་བ་ལ་ཞུགས་སོ།། ཐོག་མར་བཞེད་
པ་བསྒྱུར་བ་ནི། མདོ་དང་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལྟ་བ་གང་ཞེ་ན།
ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་
བ་དེ་ཉིད། ཡུམ་དང་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བའི་དགོངས་
པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་
པོ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་
དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མཛད་ཅིང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་
མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་
ཅན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བ་དེ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་

༄༅། །ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ་དང་། འཕགས་
པ་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་
སོགས་ལས་བཤད་ཅིང་། དེས་ན་མི་མོས་པའི་སྐྱེ་
བོ་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
བདེན་པར་གྲུབ་པ་འདི། ཐོག་མེད་སྔ་མ་ཚེད་དང་
སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོའི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་ལོ། ཞེ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
ལས། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །
ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དབྱིག་གཉེན་
ཞབས་ལ་མི་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས།
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་མདོའི་དགོངས་པ་
དབུ་མར་མ་བཀྲལ་བར་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ
ཅེས་པ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དབུ་མ་ལ་ཞུགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་

ཡུམ་གྱི་མདོ་འི་དགོངས་པ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་
བཞི་འི་ཡ་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ་ནི་
གཉན་སྐྱུ་ཅིང་། སྐབས་མེད་ལ། སློབ་དཔོན་སེངྒེ
བཟང་པོས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡུམ་དོན་སེམས་
ཙམ་དུ་བཀྲལ་བར་ཡང་མ་གསུངས་པས།
དེས་བྲིས་བྲིས་པ་མིན་པར་མཐོང་བཞི་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་
དེ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་མིན་པར་སེམས་སོ།།
གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་
སེམས་ཙམ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་པའི་འགྲེལ་
པ་ཞིག་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་ཡུམ་དོན་དུ་
འཆད་པ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དང་པོ་
ལྟར་ན། སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་མཐུན་
པར་འགྲེལ་པ་བྲིས་པས། བྲིས་པམ་ཡིན་པར་མི་
རིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་

༄༅། །མདོ་ཉིད་དུ་འང་། སེམས་ཙམ་དང་ཐུན་
མོང་དུ་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་པས། དེ་ཡང་
བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་ཅིང་།
ཁྱད་པར་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཀླས་སྦྱོ་བའི་
དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བའི་སྐབས་སུ། སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ན། བསྟན་
པ་ཆུད་གཟན་པར་འགྱུར་ལ། དཔྱིག་གཉེན་
ཞབས་ནི་བསྟན་པ་ཆུད་གཟན་པར་མི་མཛད་
པར་བསྟན་པའི་རྒྱན་ཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་དེ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་
སྲས་བཞེད་དམ་མི་བཞེད་ཅེ་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་
དང་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བདེན་པར་མེད་པ་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག
དེ་ཉིད་བསྟན་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བས་བསྟན
ལ༏ གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་རྟོགས་པའི་དབུ་མ
ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཟུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱོད་ཚོགས་
དང་༏ སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ
པ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས།ཕྱ
མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ
འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རྟོགས་པ་ཞུ་བའོ། ཐོགས་མེད་
སྐུ་མཆེད་ལྟ་བ་མཐུན་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད
བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་
བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་སྐུ་མཆེད་གཉིས་ལྟ་བ་མི་མཚུངས་ཏེ། འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར་ཆོས་

༄༅། །ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྲེལ་ནས་མགོན
པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཡུམ་གྱི་མདོའི
དགོངས་བསྟན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས
ཤིང་། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་མདོ་དོན་སེམས
ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ
སོགས་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན
ལ། དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ
བཤད་མཛད་པ་པོའི་མཁས་པ་རྣམས་ཞལ་མཐུན
པར་འགྱུར་སྟོ། དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། དེ
ལ་མདོར་བསྡུ་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་སློབ
དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དག་གི་སྐབས་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ
བ་ནི་མེད་ཀྱི། དོན་གཞན་དུ་རྣམ་པར་རིག་པའི
གྲུབ་པའི་མཐར་ཆུ་ལ་བའི་ཡུམ་བཀྲལ་ཏེ། ཚིག

ལ་འཁོར་བྲིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་
འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དེའི་ཡུལ་དུ་མ་
གྱུར་པས་ན། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ས་འོད་བྱེད་པ་
བརྙེས་པས་གསུང་། དེས་འདུལ་བ་དང་འཚམ་པ་བཀྲལ་
ཏེ༑ སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར།། གྲིད་མཐའི
བར་དུ་གནས་པར་བྱེད།། ཞེས་སོགས་དྲང་ ནས་
བཀོད་ཅིང་། རྟོག་དཀའི་སྣང་བ་ལས་གསུང་། ཕྱི་རོལ་
གྱི་ཤེས་བྱ་ཡོད་པས་ན། ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་
ཅིང་༑ སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ལ་གནས་པ་ཉིད་
ཡིན་པ་དེ་ནི། འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སེམས་
ཙམ་པར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཤེར་འབྱུང་བློ་
གྲོས་ཀྱིས་གསུང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་དག་གིས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་སྒྲུབ་བ་ལམ་ལྟོས་པར་

༄༅། །བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ལེས་བྱ་ནང་གི་
རྩལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་འགྲེལ་བཤད་
མཛོད་པ་པོ་རྣམས་ཞལ་མཐུན་པར་འབྱུང་ཞིང་།
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེས་བྱས་བྱས་
པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུ་
སྣོན་གཞན་འདུག་ཀྱང་དགོངས་པར་འགྲོ་བར་མི་
སེམས་ལགས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་བྱས་བྱས་
པ་མིན་པར་མཐོང་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་དབྱིག་གཉེན་
ལས་གཞན་ཡིན་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཐོ༧་
མེད་སྐུ་མཆེད་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་སྔ་རོལ་དུ།
མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས
རྣམ་པ་པོའི་པཎྜི་ཏ་སུ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཐོགས་
མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་
འགྲེལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་

ཐོག་མར་ཕྲེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་པར།
དེས་ཟླས་ཕྲས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་སློབ་
དཔོན་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལས་གཞན་
ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་སློབ་དཔོན་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་
གཞི་འཛིན་པ་གནང་དགོས་ཤིང་། དེས་ཕྲས་
མཚན
ཕྲས་པ་མིན་མཐོང་ནས།། ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་
དོན་རྩ་ལག་དབྱིག་གི་གཉེན།། ཞེས་པའི་
ཚིག་སྟུ་ཕྱི་ཡང་མ་འགྲེལ་བར་འགྱུར་ལ།
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་གྱི་
གྲུབ་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་པའི་བསྟན་
བཅོས་མཛད་པར་བཞེད་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་པའི་
བསྟན་བཅོས་མཛད། ཅེས་པ་ཡང་བཞེད་པ་
མིན་ལས་ཆེ། ཡང་ན་ཀླུ་སྒྲ་མཛད་པ་འདིར།

༄༅། །ཁེས་བྲལ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བགྲལ་༑ ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས
བཀྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་དགོངས་དོན་མཐར་ཕྱུག
དེར་བཀྲལ་བར་མ་ངེས། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
ཁེས་བྲལ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་པའི་འབྲུ་སྣོན
གྱི་སྐབས་སུ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གདུལ་བྱའི
བློས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ།
ཞེས་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་
ཙམ་དུ་མ་བཀྲལ་ལོ།ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ཇི་ལྟར
ཡིན་ལགས། དྲིས་ནས། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་།
དེའི་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཞལ་འཆིཾ
པར་མ།ཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཙམ
པར་བཤད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་
གྲགས་པས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག

གཉེན་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་ཕྲིན་
ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་
པས་འཛིགས་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
དོན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་སྤྲངས་སམ་ཞེན།
དེ་སྐད་དུ་སྨྲའོ།། ཞེས་དང་། དེ་དག་གིས་ཀྱང་མང་
དུ་གསན་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་བར་ཟིན་ཀྱང་།
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་
བས་སྟོང་པ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མི་གྱུར་ཏོ།། །
ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་བཞིན་དུ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སོགས་
པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་འདུག་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་
བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་པཎྜི་ཏ་དེ་རྣམས་གཞན་
ལ་ཕྲག་དོག་གི་དྲི་མ་དང་བྲལ། ཐུགས་གཟུ་བོར་གནས་
ཏིག

༄༅། །ཤིང་རང་དང་གཞན་གྱི་བློའི་ཚོད་ཟིན་པས
གྱི་ཚོམ་དུ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་དང་། ཕྱོགས་
གླང་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཕྲུག་སུ་མི་རྒྱུད་དོ། །ཞེས་
ག་ལ་གསུང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སོགས་
ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོར་གཏན་མི
གནས་ཤིང་། སེམས་ཙམ་དུ་གནས་འདུག་པས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པར་གདོན་མི་ཟ་ལགས། །དེ་བཞིན་དུ།
སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་འཕགས་པར་བཞེད་པ་
ཡང་མི་འཐད་དོ། འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་།
ཕྱོགས་གླང་གིས་ཨུ་སྟེགས་པ་རིགས་པས་ཕམ་
པར་བྱས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག
མ་འདོད་པར་ཁ་ནས་མི་སྨྲ། སྐྱིལ་པོ་བསྒྲིགས་
ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱུར་པའི་ཚེ་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བར་ཆས་པ་ན། ཧྲཱི་བཙུན་

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་
བྱོན་ནས། བུ་མ་བྱེད་མ་བྱེད་ཐེག་པ་དམན་པ་
དང་ཕྲད་པ་ལས་ནི་བློ་གྲོས་ངན་པ་སྐྱེ་བས། རྗེ་
ཁྱེད་ས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་དགེ་བའི་
བཤེས་སུ་ང་འགྱུར་གྱི། ཁྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
འདི་ལ་མུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱིས་གནོད་མི་ནུས་པར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་མའི་དུས་སུ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་
གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ས་མ་ཐོབ་པར་བཤད་
ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་
ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས། རྟོག་གེ་ཉིད་ཤུགས་
སུ་མཆད་པར་བཤད། གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོང་
གིས་ཀྱང་རྟོག་གེ་ཉིད་ཤུགས་སུ་མཆད་པར་
འཇུག་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་

༄༅། །ཀུན་ཏེ་ཡས་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་
པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་པར་གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་རྩ་བའི་
དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བར་གསུངས་
པས། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་རྣམ་བཞིའི་དབུ་
མའི་ལྟ་བ་འཆད་པའི་མདོ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་
བས༑ བསྟན་པ་རྒྱུད་གཞན་པར་འགྱུར་ན། མཁས་
གྲུབ་དེ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་སེམས་ཙམ་པའི་རྟེ་
ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་
ལོ་གསུམ་པ་སོགས་སུ་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་
རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་
ལ༑ མགོན་པོ་བྱམས་པས། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་
གསུམ་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་རྣམ་
གཉིས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་
བརྒྱད་སོགས་སྤུ། འཁོར་ལོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་གྱི་སེཾས་ཙམ
དུ་བཀྲལ་བས། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཡ་གྱལ་
གྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་
སེམས་ཙམ་དུ་བཀྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་པ་
རྒྱུད་གཞན་ཕར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་
བྱ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་
དུ་སེམས་ཙམ་གྱི་བཀའ་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་
དོན་ཡོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་རྒྱན་
ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ལགས། དེ་ལྟ་མིན་ན་
བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་

༄། །དོན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་བླས་ཕྱེ་བའི
སེམས་ཙམ་དབུ་མ་བཀྲལ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀྲལ
ན་བསྟན་པ་རྒྱུད་གཞན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།ཧྲ་ཀ་
ཁས་བླངས། འདོད་ན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
ས་སྤྱི་ལྷ་སྒོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་
བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བམ་ཡིན
པར་འགྱུར་ལོ། དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་
པར་འགྱུར་བས། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ་ནི། ཐེག
པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་
ནས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་

རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་
ཅན་དུམ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་སྡེ་
ལྔ་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་འཁོར་
ལོ་ཐ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཁོར་ལོ་
བར་པའི་མདོ་སྡེ་ཇི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་
གཉེར་གྱི་བསྟན་ནས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་
བར་མཛད་ལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཁོར་
ལོ་ཐ་མ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་
ནས༔ འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ངེས་དོན་

༄༅། །མཐར་ཐུག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་
ཕྱེ་བས། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པས་དབུ་མའི་
ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་
ཚོ། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིའི་ཟླས་ཕྱེ་བའི་སེམས་
ཙམ་དུ་བཀྲལ་ན་བསྟན་པ་ཆུང་གཟན་པར་མི་
འགྱུར་བར་སེམས་ལེགས། དེས་ན་ཐམས་ཅད་ཆོས་
ཕྱིམ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་
ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་
གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དགོངས་པ་
ཅན་དུ་བཀྲལ་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་
དུ་གྲུབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཙམ་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་
མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་
དགོངས་པ་གཏན་མི་གཅིག་སྟེ། མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་དང་རྒྱུད་བླ་མར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག
ཏུ་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་དབང་
དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཉན་
རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་
དགོངས་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བཀྲལ་བ་ཏེ་

༄༅། །ལྷ་པ་བཞིན་བཀོད་ཅིང་།ཁྲམས་ཆོས་
ཕྱི་མ་གསུམ་ཏུ་དེ་རྣམས་ལས་བཟློག་སྟེ་བཀོད་
པའི་ཕྱིར།མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་རྒྱུད་བླ་མར་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པའི་ཚུལ་ལ།
མངོན་རྟོ་རྒྱན་དུ་བཀོད་ཚུལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་གི་སྐབས་ལས་གསལ་ཞིང་།རྒྱུད་བླ་མ་ལས་
ཀྱང་།མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ཡིན་
ཏེ།དེ་ཉིད་ལས། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་བདག་མེད་
དང་༔ ༔ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པ།།སེམས་
ཅན་སྲིད་གསུམ་སྐྱོ་བསྐྱེད་ནས།།མྱ་ངན་འདས་
ལ་རབ་གཞུག་མཛད།།ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུར་
པ༔ ༔མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན།།དམ་ཆོས་
པདྨ་དཀར་ལ་སོགས།།ཆོས་ཀྱིར་ཉིད་བསྟན་པ་
ཡིས༔ ༔དེ་དག་སྔར་འཛིན་ལས་བཟློག་སྟེ།།ཐབས

དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས།། ཐེག་པ་མཆོག་
ལ་སྨིན་མཛད་པོ།། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་
ཏོ༔ ༔ ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མཐར་ཕྱུག་ཐེག་པ་
གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ།། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་
གསུང་པ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་
པུ་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་པ་མི་
སྲིད་པ། རྒྱུད་བླ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་ན་དམ་ཆོས་པད་དཀར་གྱི་ལུགས་ལ་འང་
མཐར་ཕྱུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་
ལྡོག་ཏུ་མེད་དོ།། ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་
གསུང་ངོ་།། གཞན་ཡང་རྒྱུད་བླ་མ་ནས། མཐར་
ཕྱུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས༔ ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཏེ།། ཚོགས་ཀྱང་

༄༅། །དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར།།ཞེས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ཚོགས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་།
མཐར་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་
བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།།འདི་རྣམས་ལ་དགོངས་
བཞེད་ཀྱི་འབྲུ་ཇི་ལྟར་གནང་།གཞན་ཡང་སྐྱབ་
བྱེད་མང་མེད་ཀྱང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མཉམས
སོ།ཞུ།ཁྱམས་ཆོས་ཀྱི་མ་གསུམ་དུ་མཐར་ཐུག
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།མདོ་སྡེ་རྒྱན
ལས།ཆོས་དང་བདག་མེད་རྣམ་གྲོལ་རྣམས།།
མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར།།བསམ་
གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར།།མཐར་ཐུག་ཕྱིར་
ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད།།ཅེས་དགོངས་གཞི་བདུན་གྱི་
སྒོ་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་
མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་ནས།

དགོས་པ་འཆད་པ་ན། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲང་ཕྱིར་དང་།།
གཞན་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར།། རྫོགས་པའི
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི།། མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག
གཅིག་བསྟན།། ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྫོགས་སངས་སྐུ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་།། རིགས
ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན།། རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
སྙིང་པོ་ཅན།། ཞེས་དང་། སྡུག་བདེའི་སྐྱོན་ཡོན་
མཐོང་བ་དེ།། རིགས་ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་དེ།།
རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་རོ།། ཞེས་དང་། གལ་
ཏེ་སངས་རྒྱས་ཁམས་མེད་ན།། སྡུག་ལ་སྐྱོ་བར་མི་
འགྱུར་ཞིང་།། མྱ་ངན་འདས་ལ་འདོད་པ་དང་།། དོན་

༄༅། །གཉེར་སྨོན་པའང་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནུས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཙམ་པས། ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཁྱབ་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལ་བཤད་དགོས་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་མི་འཆད་པར་ཁྱབ་པའི་དོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་

ཆེན་ལེགས་པར་བཤད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
པར་ཡང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་སྐྱོང་འདས་ཀྱི་རིགས་མེད་པར་བཤད་དོ།།
ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པར་ཡང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལེགས། རང་བྱུང་རྣམས་
ཀྱི་དོན་དམ་དེ།། དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་
ཡིན།། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ནི། ཉན་
རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་
རྟོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
དེ་ཆེན་པོ་བདུན་ལྡན་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་
སུ། ཡེ་ཤེས་ཆེ་བའི་དོན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་
བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་ཅིང་། ཉན་རང་རིགས་ངེས་པ་ལ་དེ་མེད་པར་

༄༅། །བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་
གཉིས་དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་
པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། །
ཆེན་པོ་འདི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་
ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱུད་བླའི་ལུགས་ལ། བདེན་འཛིན་
ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་མི་བཞེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་འགྲེལ་པའི་དོན་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་
པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་འབུལ་བ་ཡིན། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་བླའི་དགོངས་པ་ཐལ་
འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས། རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པར། འཕགས་པ་

ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་
དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་སོགས་
ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་
ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར། བྱིས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱེ་
བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི། ཁམས་
གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་
པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བ་ལ། ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་
ཞེས་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་

༄༅། །པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་ཉོན་
སྒྲིབ་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བཞེད་པ་
ཡིན་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པར་
མདོ་དྲངས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་
འགག་པ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་གོ། གང་ལ་སེམས་དང་ཡིད་
དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལ་ནི། ཀུན་ཏུ་
རྟོག་པ་གང་གི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་འགའ་ཡང་
མེད་དོ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་
སྦྱོར་བ་དེ་ནི། མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ལྡང་བར་མི་བྱེད་
དོ། །མ་རིག་པ་ཀུན་ནས་ལྡང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀུན་ནས་
ལྡང་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མ་ལུས་པ་
ལོག་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་
པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྤོང་ལ། དེ་སྤངས་
པས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྤོང་བར་
གསུངས་པ་འདིས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པས་འཁོར་བ་
ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་བཞེད་
དོ།། ཐེག་བསྡུས་སུ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་
ཁམས།། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ།།
དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་།། མྱ་ངན་འདས་པ་
འཐོབ་པར་འགྱུར།། ཞེས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས

༄༅། །ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས་པས། ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ན་ལུང་འདིས་ཀུན་གཞིའི
རྣམ་ཤེས་བསྟན་དགོས་ལ། ལུང་འདིས་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིས
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྟན་ཏེ། ལུང་འདིའི་
འགྲེལ་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས།
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་
ཡོད་པའི་དོན་དུ་དྲངས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། དང་པོ་
གཉིས་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་
སྐུ་མཆེད་ཀྱང་ལྟ་བ་མི་མཐུངས་ཤིང་། མདོའི་
དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པར་

གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པར། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བ། གསོར་མི་རུང་བ་གི་ལྟ་བར་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བདག་ལྟ་དང་།། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། མདོར་བསྡུ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་འདོད་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མངོན་པར་མི་འདོད་པའོ།། ཞེས་དང་། སྲིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ།། དེ་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ།

༄༅། །འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་རྟ་ར་ཀ་དང་།
ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དང་། གཅེར་བུ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་
དུ་མའི་མུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང་། དེ་དང་མཐུན་
པར་སྤྱོད་པ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་།
ཉེས་པར་གཟུང་བ་འཛིན་པ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལ་
མི་མོས་པ་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ། གང་ལ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པའི་
མུ་སྟེགས་པ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་སྟེ། འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གང་
དག་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་གང་གིས་དབང་དུ་མཛད་ནས།
འོད་སྲུངས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཙམ་ནི་བླའི་
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་

ལྷ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་པ་འདིས་སེམས་ཙམ་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པས། གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པར་བཤད་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོགས་མེད་རང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་འདིར་ནི་སྐབས་ཀྱི་གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཙམ་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་འགྱུར་བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་བཤད་པ་དེ། མཐའ་མ་ཆོད་པའི་བཤད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྔ་སོགས་སུ་སྟོང་ཉིད་

༄། །བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་སོགས་སེམས་
ཙམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ།
ཞེ་ན། དེ་ནི་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
ཙམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་
སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་
པར་ལྟར་རིགས་པས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པ་དང་། ས་སྡེ
ལྔ་སོགས་ནི་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་བཞིན་
དུ་ལུང་པ་མི་གཅིག༔པར་འདོད་ལུགས། དེས་ན་ཐོགས་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག
གཉེན་གྱི་གཞུང་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་
ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་སྟེ། རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་
པར༔ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ཡོངས་
སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་

པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
བཀྲལ་ལོ༔ མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
སེམས་ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྒྲ་ཇི་
བཞིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ནི།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་
བླའི་འགྲེལ་པར། འདི་སྐད་དུ་ལོག་སྲེད་ཅན་
གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྡང་བ་བཟློག་
པའི་དོན་དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་
པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་
ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་

༄༅། །ནི་ཆོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།གང་གི་ཕྱིར་····
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྙད་པར་མེད་པར་··
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱུང
བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས།ཐོག་མེད་ཀྱུར་
ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པས།།རང་བཞིན་གྱིས་དག
རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ།།ཐོག་མེད་སྦུབས་ཀྱིས
ཕྱི་བསྒྲིབས་མི་མཐོང་སྟེ།།ཇི་ལྟར་གསེར་གྱི
གཟུགས་ནི་བསྒྲིབས་པ་བཞིན།།ཞེས་གསུངས
སོ༔ ༔ཞེས་བཤད་པས་གྲུབ་པའོ།།དེས་ན་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་།གཏན
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་
གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་བཞེད་པ་དྲངས་མ་ཐག
པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་།མཁས

མཆོག་དབྱིས་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་
ཅིང་། གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
སེམས་ཅན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་
དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱུ་དང་བྲལ།། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་
མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། དོན་འདི་ལ་ནི་རིགས་
མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་
འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། དེ་ཡང་མདོར་
བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་དུས་དང་། གཏན་ཡོངས་
སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ།།
ཞེས་དང་། གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་
བའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། གང་ལ་ཡོངས་
སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་རིགས་ཉིད་མེད་པའོ། །
ཞེས་གསུངས། མདོ་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་

༄༅། །ལོ་མི་མཐུན་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བའི་
འཇིག་མཚམས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པས།
ཐོར་མེད་སྐུ་མཆེད་ལྟ་བ་མི་མཚུངས་པ་ལེགས་པར་
བཤད་པར་གོ་ལེགས། འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པར་
གྲར་པ་ཁ་ཅིག །ལུགས་འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་ཀྱང་། རྒྱུ་དང་བྲལ་ཞེས་པས་རིར་ཆད་བསྟན་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འགྲེལ་པས་གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་
ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྦྱར་ལ། དེ་ཙམ་
གྱིས་དེར་འགྱུར་ན། རྒྱུད་བླའི་འགྲེལ་པ་ལའང་ཛ་
ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེར་ལོག་སྲེད་ཅན་མྱ་ངན་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། འདོད་ཆེན་མུ་སྟེར་
ཉན་ཐོས་དང་། །ཞེས་སོར་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། རིར་ཆད་ཀྱི་སེམས་

ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། གཏན་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྗེ་ཀཾ་པ་དཔང་པོར་བཞུགས་སོ།། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མ་འདི་ལས་གཞན་སྟོང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་མ་བསྟན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཁོར་ལོ་བར་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲིན་དང་རྨི་ལམ་སྒྱུ་བཞིན་དེ་དང་དེར།། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་ཀུན་སྟོང་པ་ཞེས།། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ངེས་དོན་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་

༄༅། །བར་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ༔ བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་འདི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་འདི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལྟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར༔ བྱམས་པ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཤད་པས་དེར་མི་འགྲུབ་ན། བསྟན་པ་འདི་ལ་ཚད་མར་གྱུར་པའི་དཔང་པོ་གཞན་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཁྱམས་ཆོས་ཀྱི་མཐུས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མའི་
ལྟ་བར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་གང་དུ་བཤད། དབུས་
མཐའ་ལས། ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན།། འདི་
ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་བཤད་པས་སོ།།
ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་
ལས་ཚད་མར་གྱུར་པའི་དཔང་པོ་གཞན་མི་སྣང་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་ན་སོང་།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
ཡིན་པ་སུད། དེ་དག་ནི་ཞར་ལས་འོངས་པ་ཞུས་པ་
ཡིན། རྗེ་ཀརྨ་པའི་ནཱི་སྐར་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།

༄༅། །དེ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཀག་འདུག་པ་ལ་འདི་སྐད་ཞུ་སྨྲེ། རྒྱུད་བླ་ར། གང་ཞིག་མེད་མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུའང་། །བརྟག་པར་མི་ནུས་ངེས་ཚིག་དང་བྲལ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་ཞི་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཛད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པའང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གནས་ལུགས་

མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་
བདེན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་
པ་ཡང་མིན། ཞེས་སོགས་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། ཚོན
ཆོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ལྟར་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དོན་
དམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་
ན༔ དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་
དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡང་
མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་
ཡིན༔ ཞེས་པའི་དོན་དུ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་འཇུག།

༄༅། །འགྲེལ་དུ་བཀོད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པས།
རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་...
མཚན་དུ་བཀོད་པ་ལྟར། འབྲུ་གྲེ་མའི་དོན་ནི།
ཡོད་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་གཞུང་འདིས་
ཀྱང་། རྒྱུད་བླའི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
སྨྲ་བའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་སུ།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་མིན་དུ་གསུངས་པའི་
དོན་འཆད་པའི་ཚེ། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་
དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན༑ ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་འཆད་ཀྱི་དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་མི་འཆད་པའི་

ཕྱིར༔ དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཡོད་མིན་…
མེད་མིན་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་མིན།། སྐྱེ་དང་འཇིག་
མེད་འབྲི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།། འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་
རྣམ་པར་དག་པའང་མེད།། རྣམ་པར་དག་གྱུར་དེ་
ནི་དོན་དམ་མཚན།། ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ…
མཚན་ཉིད་ལྔ་ལྡན་དུ་བཤད་དོ།། གཞན་ཡང་།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་མཚན་ཉིད་པ་དེ…
ཉིད༔ རྟག་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ
མི་འཐད་དེ། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རྟག་དངོས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། དགོངས་
གཞི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་དང་། དགོས་པ་མུ་
སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ཁ་དྲང་པར་བྱ་
བ་དང་། དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་མུ་སྟེགས་ཀྱི་བདག

༄༅། །དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་སོའི་ཀྱི་
སྔོན་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་བ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དེ་
ཉིད་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་དང་། །བདེན་
གྲུབ་ཏུ་བཞེད་རིའི་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་དུ། །ཚོས་རྗེ་
ས་པཎ་གྱིས་ཀྱང་། །སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་
དབྱེར། །ཁ་ཅིག་གྲངས་ཅན་ལུའི་བཞིན་དུ། །ཡོད་
པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། །རང་བྱུང་དུ་ནི་གྲུབ་པར་
འདོད། །དེ་ལ་བདེ་གཞིའི་སྙིང་པོ་ཟེར། །གྲངས་
ཅན་ལུའི་འདི་མི་འཐད་པས། །ལུང་དང་རིའི་པས་
དགག་པར་བྱ། །ཞེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་
པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་བདེན་གྲུབ་བཞེད་
པ་མུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་བཀོད་འདུག

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་
པ་ཏྲི་ལྷ་ར་ལགས། གཞན་ཡང་།
ལས། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ།། དེ་ནི་དེ་
ཡི་འདང་དེ་ཉིད་ཡིན།། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་
པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད། ཕྱིར་མེད་སྨྲ་མཆེད་བཞེད་...
པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་དེ་ཡིན་ནམ་མིན།
གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་
བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མིན་
ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་
དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས།
སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་འཕགས་པར་བཞེད་པ་དང་།
ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབུ
མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཏྲི་ལྷ་ར་
ཀིར། རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་བཤད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཕྱོགས་
མེད་སྨྲ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་

༄༅། །ཁ་ཡིན་ན། རྣམ་འགྲེལ་དབུ་མ་ཆེན་པོའི
བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར…
མཞེད་པར་ཡང་འདུག་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ། སྨྲ
ཀྱེགས་དབང་ཕྱུག་པ་འགོག་པའི་ཚེ། རྣམ་འགྲེལ
ལས༔ ཚད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན༎ དངོས་ཡོད
རྟོགས་པ་ཚད་ཕྱིར་དང་༎ ཤེས་བྱ་མི་རྟག་པ་ཉིད
ཀྱིས༑ དེ་ནི་མི་བརྟན་ཉིད་ཕྱིར་རོ༎ ཞེས་སོགས་ཀྱིས
ཚད་མ་རྟག་པ་ལེ༑ པར་བཀག་པའི་ཕྱིར། གཞན
ཡང་༑ ཚད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་དུ་རྟག་དངོས་འགོག
པའི་རིགས་པ་ཇི་སྙེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན
མེད་ཀྱི་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་དང་སྡེ
བདུན་རང་ལུགས་ལ་རྟག་དངོས་ཞལ་གྱིས་བཞེས
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད

མ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་ཚད་
མ་རྟག་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ།
ཞེས། དེ་ལྟ་ན་འགལ་བ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་འདི
ཀྱི་རྗེ་ལ་པས། དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་རྟག་པ་རང་
རྒྱུད་གི་ཀུན་མཁྱེན་ཁས་བླངས་པ་འགོག་པའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་ལུགས་ལ་ཡོངས་གྲུབ་སྟོང་
གཞིར་བྱས་ནས་གཞན་དབང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་བསྟན་གྱི། ཆོས་རྣ་སླ
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་
རང་སྟོང་རྒྱུད་བླ་མར་མ་བཤད། ཅེས་བཞེད་
པར་འདུག་པ་བློ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་སྟེ། དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་རྒྱུད་བླ་

༄༅། །མའི་གཞུང་གང་གིས་བསྟན། ཞེས་ཞུ་སོ།།
འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་
བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཞེས་
པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར། རྗེ་ཀརྨ་པ་ཡང་
བཞེད་པར་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས།
རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་
ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱར།།
ཇི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་ཀྱང་དོན་
དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག
ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་
བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ།།

ཞེས་པས་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་
ཚོགས་སུ་རང་སྟོང་ཁོ་ན་བསྟན་གྱི། གཞན་
སྟོང་ཡེ་མ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་གནོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ།
རྩ་ཤེར། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །
གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་
ཀྱང་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་
འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་
པ་སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་
ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབབ་ཞིག
མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས། དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ

༄༅། །རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཤད་དོ།།
ཞེས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་ནི
འདུས་བྱས་ཀྱིས།། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་
སྟེ།། ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྔར་བཞིན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གཞུང་དུ
གཞན་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་
བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཡང་ཕྱིས་
ཀྱི་ཁ་ཅིག །བླ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་ཡིན།། ཞེས་
པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་དེ་
ཁོ་རང་གིས་མི་སྟོང་ཞིང་། གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་

པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་བཞིན་ནྟི་ཀྲཱ་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་འདུག་པས། གཞུང་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གཞན་སྟོང་དུ་བསྟན་གྱི། རང་སྟོང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་མི་ཕན་ཏེ། གཞུང་དེ་ཇོ་ནང་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་ལ། ཤེ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་འགྱུར་རུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འགལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས། དོན་བསྡུ་ན། རྒྱུད་བླར་གཞན་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཆོས་ཐམས

༄༅། །ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག
ཏུ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་
པར་གསལ་བར་བསྟན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་བླའི་
འགྲེལ་པར། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་༔ ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
འདི་དག་ནི། ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། དེ་ཡང་
ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནམ།
དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ལྟ་བར་
བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་དང་དམིགས་པ་འགའ་

ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།། །དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དམིགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ནི། གང་ཞིག་སྐྱེས་པས་ཚིག་ཐོས་གཏན་བྲལ་བ་དང་། མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་དེ། །ཁོ་ནར་མཐོང་བའི་གགས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པའི་

༄༅། །རྒྱུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་
བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་ཞི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ།
མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གནས་
ལུ་ཏ་མཐར་ཐུག་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་
སྒོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས། ཤེར་ཕྱིན་
གྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟེ་ཏ་པར་བྱ་བར་གསུངས་
འདུག་པས། །རྒྱུད་བླ་མ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་
དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཐལ་འགྱུར་
བའི་ལུགས་སུ་བསྟན་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་
འབྲུ་ཇི་ལྟར་གནང་། །ལུང་དེ་ལ་འབྲུ་སྣོན་ཞུས་ན།
ཤེས་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། །ལས་དང་སྐྱེ་
བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་ཁམས་གཅིག
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤེས་པ་ལས་རབ་ཏུ

འཇུག་གོ། །ཞེས་པས་སོ། །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་
པ་ལ། །ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དྲི་མ་
དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་བསྟན་པས་
འཕགས་པ་ཡིན་ན། །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་དབུ་
མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་
མཐའ་དེ་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་བསྟན། །གལ་ཏེ་
འགྲེལ་པ་འདི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དགོངས་པ་གཅིག་
ན༑ །འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་
པའི་བཤད་པ་འདི་འཐད་དོན་མེད་དོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་
རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཞལ་གྱིས་
མི་བཞེས་པའི་ཕྱིར། །འགྲེལ་པར། །དེ་ཡང་རྗེ་
ལྷར་ཡོངས་སུ་བཅལ་བ་ན་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནམ།

༄། །དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་
ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ། རྒྱུ་མཚན་ནམ་
དམིགས་པ་འགའ་ལ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ།
ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ལས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་
བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ། མ་རྙེད་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཙལ་བ་ན་
དེའི་རྒྱུ་མཚན། དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་
བ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་
གསུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་དེར། ཆོས་དེ་
དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །
ཞེས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་

ཅན་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་གཟིགས་ནས་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ག་ལ་བཞེད་སྙམ་དུ་སེམས་ལགས། །ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། །
བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་
མཉམ་པར་གཟིགས་པ་ལ་མི་མཛད་ན། ཤེས་
རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། ཇི་ལྟར་མི་འགལ། དེས་ན་ལུང་འདིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་རྟོགས་

༄༅། །པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུང་ཡིན་པས། རྒྱུད་བླ་མ་དང་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དགོངས་པ་་་གཅིག་པས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་རྒྱུད་བླ་མ་དགོངས་པ་གཅིག་པ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆེན་པོར་གོ་ལགས༔ ཡང་རྗེ་ཀརྨ་པས་མཛད་པའི་ཊཱི་ཀཱ་འདིར། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལེ་ལས་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད།། རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར།། ཞེས་པ་འདིས་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་པ་གནང་འདུག་པ་འདི

ཡང་མི་འཐད་དོ། །འདིའི་དོན་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས
སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད། །ཞེས་སྟོང་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་བཞིན་
གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་རང་སྟོང་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་
སྟོང་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་བྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་
ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་
དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་
བཞིན་ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །
ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་གཞན་སྟོང་གི་དབུ་
མ་ཆེན་པོ་དེ་བསྟན་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དོན་

༄༅། །གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད།།
ཅེས་པོད་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྨྲ་བའི་གཞུང་དུ་རང་སྟོང་མེད་དགག་ཙམ་
ཞིག་བསྟན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཅེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་
བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་ཀྱང་།
གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་
པར་ཐལ། དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་
དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་གཞན་སྟོང་ལ་བྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར། །རྩོད་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། །འདོད་

ན༔ ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཙམ་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་
མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་
པ་གཞན་སྟོང་གི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་དེ། ཁར་ཕྱིན་
བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ཀྱི་སྙིང་
པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ལས་དངོས་སུ་
བཤད་དོ། །ཅེས་གསུང་པ་ལ་འདི་ལྟར་འབུལ
སྟེ༔ ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས།
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྣམ་བརྫུན་གྱི་དབུ་མ་

༄༅། །ཆེན་པོར་འགྲེལ་བ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་
ཕྱོགས་གླང་དེས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཏྟ་ར་རྣམས་ཊཱི་ཀཱར་
ཞལ་ཕྱིས་བཞེས། འདོད་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་···
བསྡུས་གསུམ་ལས། བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་
སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཅིང་། ཚད་སྟོང་
མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏོ།། ཞེས་ཊཱི་ཀཱར་···
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་··
བསྡུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པ་དང་། སྔར་བཀོད་
པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ། དྲིས་པ་འདི་ཞུ་སྟེ།
བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུ་ར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་
གཞག་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་མཚན་

ཉིད་པར་བསྒྲུབས་ནས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོངས་
པ་བཀྲལ་འདུག་པ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི
ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། ཞེས་ཀར་ཎྣི་ཀ་ལ་ཞུ་ཞིང།
གཙོ་བོར་རྗེ་ཐང་བ་དང། ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་མཆོག
པ་ལ་ཞུའོ།། མིག་སོ྾ནང་གི་དབང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་
པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང
པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མཚན་
ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་རྟ྾
སློབ་དཔོན་ཕྱོ྾གླང་གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུ་
དང། དེའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག་
འབངས་ཀྱིས་མཛད་པར། སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་
ཕྱེ་ནས་གསལ་བར་བཤད་དོ།། ཀུན་མཁྱེན་རྗེ་

༄༅། །ཉིང་བ་ལན་ཅི་གསུང་། །གལ་ཏེ་ཕྱིད་གླེང་
ལ་མི་སྡི་ཚོ་ཞེས། ཚོན་དཔྱིག་གཉེན་ལ་སྡི་མི
རིད་པར་ཐལ། ཕྱིད་གླེང་ལ་སྡི་མི་རིད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཁྱེད་རང་གིས་དབུ་མ་ཆེན་མོ་ཤོགས་
མེད་སྐུ་མཆེད་བཞེད་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཁས་ལེན་
གྱི། ཀླུ་གྲུབ་དང་སེང་བཟང་འདོད་པའི་རང་སྟོང་
ངན་པ་དེ་ཁས་མི་ལེན། ཞེས་དམ་ཆེན་པོ་
གསུང་པ་དེ་དྲན་པར་མཛད་ཅིག །ད་དུང་ཁྱེད་
རང་ཇོ་ནང་པ་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། གཟུར་ཕུང་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་
ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་

སླངས་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྔར་བཞིན། སློབ་
དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པར་
བཀག་ཅིང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཕྱེད་
རང་གི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་སྤྲུན་དྲངས་པ་མ་ཡགས་སམ།
རྩ་བར་འདོད་ན། གཟུགས་ཕུང་དོན་དམ་བདེན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། ཕུང་
པོ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་ཕྱེད་ཀྱིས་གཞན་
སྟོང་ཆེན་མོའི་སྟོང་གཞི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཁོ་
ནར་བཀག་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འདུས་བྱས་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན།
འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་སྟོང་ཉིད་
ཅིག་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན། དོན་དམ་
བདེན་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་

༄༅། །ཡིན་ན་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་ཡིན་པས་
ཁྱབ་༑ གཞན་སྟོང་ཆེན་མོའི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་
ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཐམས་ཅད་སོང་། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་
པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་
བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གསུང་རབ་
ཀྱི་འགྲོ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་
སྟོན་པ་སོགས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དང་། འདུལ་བའི་སྡེ་
སྣོད་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་སྟོན་
པ་སོགས་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་
ཅད་རྒྱས་བཏབ་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། འདོད་ན། ཁྱེད་
རང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དོན་དམ་བདེན་པ་བསྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་
རྟག་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་

བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་ལྷག་མ་ལ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དོན་དམ་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་མི་འདུག་གཟིཊ་མཛོད། གལ་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་མི་ལེན་པས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་མི་འདོད་དོ།། ཞེ་ན། རྒྱུད་སྡེ་མང་པོར་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་ཚ་བཤད་པ་དེ་གང་ཡིན། སློབ་དཔོན་ཕྱོཊ་གླང་གིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དགོངས་པར་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། མིག་སོཊ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཤུང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སོཊ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་

༄༅། །ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བརྗོད་
པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དབང་
རྟེན་ཤོག་པ་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་
གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་།
རང་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འཇུག་པའི་འཇུག་གཞིར་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་
འཇོག ༑ དེས་ན་ཞེན་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེ །
འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་པས་སྟོང་ཉིད་བཙུ
ཐུག་འཆད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་དོན་
བསྡུའི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་དཀོན་མཆོག
འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་
གང་གིས་སུ། །ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་བརྗོད་པ།།

དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན།། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ།། ཞེས་པའི་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་དྲངས་ནས་བཤད་དོ།། འོན་འདི་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་རང་སྟོང་ཡིན་ནམ་གཞན་སྟོང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་སྟོང་དུ་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་བཞེད་ལ་དེར་མ་ཟད་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་རང་སྟོང་ཁོ་ནར་ལུགས་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་འཇོག་གོ། ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་ལགས།། ཡང་ནླེ་ཤཱཿཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལེགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་འགྲེལ་པ་གཞན་མ་བྱུང་ཞེས་གསུང་པ་དང་། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་གསུམ་ལས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། སྔར་

༄༅། །བཤད་པའི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་བདེན་
གྲུབ་དེ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་། འགྲེལ་པ་
དོན་གསལ་གྱིས་དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་ནང་འགལ་བར་སེམས་
ལགས༔ ཡང་ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་སྟོང་བརྒྱད་པ་ལས་
གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྟན་གསུང་པ་ལ། ཡུཾ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་དོན་དམ་བདེན་
པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་
སྟོང་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་ལས་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་
བརྒྱ་སྟོང་བརྒྱད་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཏྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། རྩ་བར་འདོད་ན། ཡུམ་
རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ལས་ཆད་སྟོང་མེད་

དགག་ཙམ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་གྱི། གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཀླི་སྐར་བཞག་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དེ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏོ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པར་བྱེད།། ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བཟློག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན།། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཞེས་ཟེར་བ་མང་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། སྒོམ་པའི

༄༅། །ཚེ་སྔོན་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ལ་རྟེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་འཇོག་པའོ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་
འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བས་སྒོམ་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་
པ་དེ་སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་མི་ལེན། གར་སྒོམ་
པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཐོས་བསམ་
གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཡུལ་དང་། སྒོམ་པས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཡུལ་དོན་གཅིག་པ་ངེས་
པར་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྟ་འཁྲོར་གྱི་སའི་
སྐབས་སུ། དེ་ལ་སྐྱེབ་དང་འཛིབ་པས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས། བསམ་བྱུང་གི་རིག་པ་
བསྟན་ནས། བདག་མེད་དོ་སྐམ་དུ་བསྒོམས་
པས༔ ཞེས་པས་སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་

པ་དང་། སྔོན་པོ་དང་དེའི་བློ་དག་ལྡན་ཅིག་དམིར་
པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསམ་བྱུང་གི་རིག
པ་བསྟན་ནས། འདི་ནི་སེམས་ཙམ་པོ་ན་ཡིན་གྱི།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་པས་སྒོམ་བྱུང་གི
རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བསམ་བྱུང་གི་རིག
པ་བསྟན་ནས། ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟག་པའི་ངོ་
བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་བསྒོམས་པས།
ཞེས་པས་སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་
བཞིན་ནོ། །འདི་དང་འདྲ་བར་གསུང་རབ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མི
འགལ་བར་བཤད་དོ། འགལ་བ་འདི་འདྲ…

༄༅། །གསུང་རབ་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་པས།
ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་
གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་…
འབེབས་; འཁོར་ལོ་ཐ་མར་སྒོམ་པས་ཉམས་
ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
བསྟན་ཅེས་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་མཆོག་པ་བཞེད་པ་
འདི་འདྲ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ…
གཏན་མིན་པར་འདུག་སྙམ་ལ་ཏ། དེ་ལྟར་ཡང་།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཏོ་བའི་བེ་
བུམ་སྔོན་མོ་ལས། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་དུས་
སུ་རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་
ཕབ་ནས། །སྒོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྒོམ་
ཟེར; དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོ་ཏ་

སུ་སྒོམ་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་འདི་གྲུབ་ཐོབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འཛོག་མ་ཐུབ་ན་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་མི་ལས། ཁྱེད་བློ་དམན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་ངོ་དང་། །བསྟན་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །བགེགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་

༄༅། །མེད༔ ༔སྒོམ་པ་པོ་མེད་སྒོམ་བྱ་མེད།།
བགྲོད་བྱ་ས་དང་ལམ་རྟགས་མེད།། འབྲས་བུ་སྐུ་
དང་ཡེ་ཤེས་མེད།། དེ་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་པ་མེད།།
མིང་དང་ཚིག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ།། ཁམས་གསུམ་
བརྟེན་དང་གཡོ་བར་བཅས།། གདོད་ནས་མ་གྲུབ་
སྐྱེ་བ་མེད།། གཞི་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་
མེད།། ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མེད།། དེ་
ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་མེད།། མཐར་ཐུག་དོན་
ལ་དེ་ལྟར་གདའ།། ཞེས་འབྲས་བུ་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་
སོགས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་ན།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཐུབ་ལགས། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པས་ཡོད་གོ་ཆོད་པ་ཡང་། རྗེ་མི་ལས་གསུངས་
ཏེ། ཨེ་མ་སེམས་ཅན་མེད་གྱུར་ན།། དུས་གསུམ་

སངས་རྒྱས་ཚེ་ལས་བྱུང་། །རྒྱུ་མེད་འབྲས་བུ་མི
སྲིད་པས། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །
འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །ཐམས་ཅད
ཡོད་ཅེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཡོད་པ་དངོས་
པོར་སྣང་བ་དང་། །མེད་པ་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད
གཉིས། །ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་པས། །རང
རིག་གཞན་རིག་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་བྱུང
འཇུག་ཡངས་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་
མཁས་པ་ཡིས། །རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་ཡེ་ཤེས
མཐོང་། །སེམས་ཅན་མ་མཐོང་སངས་རྒྱས་མཐོང་། །
ཆོས་ཅན་མ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་རྣམས་དང་། །
རྗེ་མི་ལ་དང་། །རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རྣམས་དགོངས་པ་
གཅིག་དང་། །དབྱིངས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ལེགས།

༄༅། །རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་ཞེས་
པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་ལ་ཤེས་བྱ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་བ་
ལ་སྣང་བ་དེ་མ་མཐོང་། ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་
ལ་སྣང་བ་དེ་མཐོང་། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་
དེས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་
མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཙམ་པ། དེའི་གཟིགས་ངོ་ན་
སེམས་ཅན་མེད། སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་སྐུའི་མིང་
ཅན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་ཙམ་སོར་གྱི་དོན་ཡིན་
པས་འཐད་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་བླ་མའི་
འགྲེལ་པར། མདོ་དྲངས་པ་ལས། སྤྲིན་མེད་
མཁའ་ལ་ཉི་བཞིན་འདིར་ཚིག་སྒྲོ་གཅིག་
བློ་གྲོས་ཅན། །བློ་མིག་དག་པའི་འཕར་རྣམས་

ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་མ་ལེགས།། ཞེས་
པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདུག་ལ།། རྗེ་
མར་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཁར་ལྷ་ཕོ་གཉའི་
འགྲམ་དུ་ཕྱིན།། རྗེ་མི་ཏྲི་ཆེན་པོའི་བཀའ་
དྲིན་གྱིས།། གཞི་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས།།
སེམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྨར་ཁྲིན་བྱས།། དོན་སྒྲོས་
ཐལ་གཅིག་མའི་ངོ་བོ་མཐོང་།། སྐུ་གསུམ་མ་
དང་མངོན་དུ་མཇལ།། མི་ཕོ་བོའི་སྒྲོས་པ་ད་
ནས་ཆོད།། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རྗེ་མི་
ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་དོན་ནི། རྗེ་མི་ཏྲི་པ་ཆེན་པོའི་བཀྲིན་གྱིས།
སེམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་དུ་
རྟོགས་པས། སེམས་ཀྱི་གཅིག་མའི་ངོ་བོ་ཞེས་
པ་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་

༄༅། །ཆོས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ཟིན་བྱས་
ཏེ། རྟོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཟབ་མོ་དང་སྦྲེལ་ནས་
བསྒོམས་པས་སྤྱིར་སྐུ་གསུམ་དང་ཁྱད་པར་ཆོས་
སྐུའི་ཞིང་ཅན། འོད་གསལ་མ་བུ་འཕྲོད་པ་ཅིག་
གྱུར་བ་དེ་ཡང་། རྗེ་མཻ་ཏྲི་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་
ཡིན་ཅེས་པའོ། །དེས་ན་རྗེ་མར་པ་དང་རྗེ་བཙུན་
མི་ལ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ལྟ་བའི་འཛིན་མཚམས་
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྗེ་མཻ་ཏྲི་པ་ཆེན་པོས་དཔལ་ལྡན་
ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལས་གཞན་གྱི་སྟོང་
ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་མི་ནུས་པར་བཞེད་པ་ལ། རྗེ་
མར་པའི་རྗེ་བཙུན་མཻ་ཏྲི་པ་ལ་ཚད་མར་གཟུང་
ནས༑ དེའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཻ་ཏྲི་པའི་དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་བཅུ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་
པས། །རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །བློ་
མའི་ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི། །དབུ་མ་འང་
འབྲིང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ། རྣམ་བཅས་
མདོ་སྡེ་པ་དང་། རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་།
སེམས་ཙམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་བཅས་
རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་མེད་བརྫུན་པ་དང་།
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་རྣམ་བདེན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་དང་། རྣམ་
བརྫུན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་བླང་
བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀླུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
ཐ་གྲགས་པ་ལ་སོར་པའི་བླ་མ་དམ་པའི་སྙན་
ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི་དབུ་མ་རྣམས་ནི་…

༄༅། །འབྲིང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་པ་རྒྱ་བས་གསལ་བར་བསྟན་འདུག
པ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་
པའི་དགོངས་པ་རྣམ་བཤད་ལུགས་ཀྱི་དབུ་
མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ་ལ་དེའི་གོང་ན་དབུ་མཆེན
པོ་མེད་གསུང་པ། རྗེ་མི་ཏྲི་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་
དང་རྩུང་ཟད་མི་མཐུན་པ་འདུག་པ་ཧི་ལྟར་ལགས།
རྗེ་སྟོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ལ། དབུ་མ་ཐལ་རང་
གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་
ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྗེ་མི་ཏྲི་
པའི་བཞེད་པ་སྟོང་མེད་ཡིན་པ་ལུང་འདྲེས་
གསལ་བར་བསྟན། དཔལ་ལྡན་ཨ་ཏི་ཤའི་
ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན།།
དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ལས། །སངས་རྒྱས་

ཡོད་ཀྱིས་གཞན་དུ་མིན།།ཞེས་མཁས་གྲུབ་
ཚད་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་
ལུགས་ལ་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་
མཐུན་པར། རྗེ་ཀཱ་སྨྲ་པ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག
ཡིན་པས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཤིང་
རྟ་ཆེན་པོ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
དར་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་གོང་འཕེལ་
དུ་གནང་དགོས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་མཚན་ནས་
སྨོས་ཏེ་འགོག་མཁན་སུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་སྨྲ་
མ་ཇོ་རྗེ་གདན་པ་སོགས་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟོད་པ་མཛད་པའི་ཚེ་ཡང་། འཇམ་དཔལ་སྐུ་
ཡི་སྤྲུལ་པ་འབྱུང་ངས།།ཀླུ་སྒྲུབ་དགོངས་པ་
ཐུགས་སུ་ཆུད།།ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི།།

༄༅། །བླ་མ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་
བསྟོད་ཅིང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཆེ་བ་
བརྗོད་པའི་སྒོ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི།།
སྟོབས་ལྡན་རྗེ་ཡི་སཧྲེ་ཞིག། །ཧུ་སུ་ཁའི་མེག
བསྒྲིག་ནས། །ལི་བསད་མེད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ།།
ཞེས་སོགས་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་བརྗོད་བོ་
ན་མཛད་པ་དང་། པ་ཚིག་ཉི་མ་གྲགས་ལ་སོར་
པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་
ཐུགས་གཞོལ་བ་མི་འཕྲོར་པའི་མཁྱེན་རབ་
དང་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་
དྲུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞོས་པས་སེམས་ཅན་
གྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་བཟློག་པར་མཛད་པ།
ཞེ་སྐོར་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་། དབུ་མ་

འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་
ཆད་སྟོང་ལ་སྐྱེ་ལ་རིགས་ན། འགྲེལ་པ་སྒྲོན་
གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་
ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་ན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་
གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་
ཡིན་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་འགྲེལ་པ་སྒྲོན་
གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་སྟོང་
ཡིན་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བཞེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་
ཆད་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཟླ་བའི་ཞལ་སྔ་
ལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་འདྲ་བར་ཚོད་མ་འཛིན་པ་
གང་ཞིག། འགྲེལ་པ་སྒྲོན་གསལ་ལས་བཤད་
པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་རང་གི་གཞུང་དུ།
སྒྲོན་མ་གསལ་བའི་རྗེས་འབྲང་ནས། །ཀླུ་

༄༅། །སྒྲུབ་མན་ངག་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་
དང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྷ། །
ཀླུ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཟླ་གྲུ་བ་ཤེས། །ཟླ་བ་གྲགས་
པ་ལ་སོགས་པའི། །མན་ངག་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས༔ །བདག་གིས་བཀྲིས། ཞེས་ནཱ་རོ་པ་རང་
གི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །ག་ལ་ཏེ་
ཟླ་བ་གྲགས་པ་གསང་སྔགས་ལ་མ་ཞུགས་གོང་དུ་
ངེས་དོན་མ་གོ་བ་ལ་སྤྱོད་ལ་ཞུགས་ནས་ངེས་
དོན་གོ་བ་ཡིན་པས། སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་
འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས། སེམས་
དང་དངོས་པོ་ཟླ་དང་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་མེད་
ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཆོས་ཉིད་འགའ་ཞིག་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་

སོགས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་དོ།།
ཆོས་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ཡང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པར་བསྟན་པའོ།། དེར་མ་ཟད། དུས་
འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅན་དུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མིན་ནོ།།
ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་པའི་ཚེ། ཅི་ཡང་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྒོམ་དུ་མི་རུང་བར་གསལ་
བར་བཤད་དོ།། དེས་ན་ཀླི་སྐར་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་

༄༅། །ཟེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་པོར་…
བཀག་གསུང་བ་འདུག་པ། རྒྱུད་སྡེ་གང་དུ་བཀག་
གསལ་བར་གནང་དགོས། འོན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་ནམ་མིན། ཞེས།
འདི་ལ་ཆོས་རྗེ་གོ་བོ་པ་ན་རེ། ཟླ་བ་གྲགས་པ་…
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་མ་ཡིན་ཏེ། དབུམ་འཇུག
པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་
དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ཆོས་སྐྱོང་ལ་སོགས་
པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་
པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་
པས་འཛིགས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་སྟོན་པ་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་སམ་ཞེ་ན།
དེ་སྐད་དུ་སྨྲོའོ། །ཞེས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་
པའི་དུས་སུ། དབྱིག་གཉེན་དང་། ཕྱོགས་གླང་ལ་…

ཕོགས་པ་སྔོན་བྱོན་ཟིན་པར་བཤད་ཅིང་། མགོན་
པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགུང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་
དུས་སུ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་འཁྲུངས་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་བ་ཞི་བ་ཚོ་རང་གིས་ཡི་མ་དགོངས་པ་
ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་
ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་
པ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཀྱི་དངོས་
སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་འཛམ་
བུ་གླིང་དུ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་འཛམ་
དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་སྨྲས་ནས།
ཀུན་སློང་སྐྱོན་ཅན་གྱིས་དགག་ཁྲུས་པ་ལ་
ཐ་ཞཐ་
དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཆོས་རྗེ་གོ་རམས་པ་ཟེར་
བ་འདི་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་ངན་སྨྲས་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་བྱས་ནས། ཚེ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་

༄༅། །འགལ་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་ལབ་པ་ལ་དགག་བཞག་ཚིག་བྱེད་པ་ཡོད་པས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་མཛོད་དུ་གསོལ། དོན་དྲིལ་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་གསལ་ལས༔ སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་དེ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྙེད་པ།། ཁྱབ་བདག་དཔལ་ལྡན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བཏུད་དེ་ཟླ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད།། ཅེས་དང་། པཎྜི་ཏ་སྣལ་ལྡན་གྲགས་པས་ཀྱང་། དཔལ་ལྡན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་རྙེད་པ།། ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ཏེ། དེས་ན་དཔལ་ལྡན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མ་ཉིད་དུ་བསྟན་གྱི། བརྒྱུད་པས་ཞེ་མ་ཡིན་ནོ།། །

ཞེས་དང་། སློབ་མ་རབ་གསལ་ལ་ལས། ཀོང་ཀན་
ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །དཔལ་གྱི་རི་བོའི་རྩེ་མོར་ནི། །
སྐྱེས་བོས་དབེན་པའི་གནས་ཉིད་དུ། །དང་པོར་
དེ་ལ་གནས་གྱུར་ནས། །མི་དང་ལྷ་ཡི་བདག··
པོར་མཆོངས། །མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གསུངས་
པའི་; །སྒྲ་གཅན་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། །ས་
སྐྱེང་འདིན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །བརྙེས་པ་དེ་ལས་
དེ་ཉིད་ནི། །ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོས་པས། །
ས་ཐོབ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྩོན། །དཔལ་ལྡན་ཀླུ་
སྒྲུབ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །དེ་ལས་དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་
ནི། །ཐོབ་པས་འཛིན་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །འདུས་
པ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཀླུ་གྲགས་གསལ་··
ཅེད་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་·
འགྲེལ་པར། པཎྜི་ཏ་ཀུ་ཤླ་རས། འདིས་ནི་ཀླུ་

༄༅། །སྒྲུབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་པ། ཉིད་ཀྱིས་
མན་ངག་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པའི་དངོས་པོ་
ཡིན་པ་འདི། །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་
དང་། ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པམ་
ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་
ཞིང་། བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་
མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུང་པ་འདི་ཀློ་ཡུལ་དུ་ཡེ
མ་ཐོང་བས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བསྟོད་ཚོགས་
ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལོ། ཆོས་

དབྱིངས་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མིན་པ་དང་། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའོ།། དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་གསུངས་

༄། །ཏེ༑ དེ་ཉིད་ལས། མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་
སྟོང་པ་ཞེས། །ཕྱི་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྐྱོང་
བྱེད། ༑མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྐྱོང་བྱེད་པའི། །ཆོས་
ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཐེག་པ་ཐུན་
མོང་པ་ལ་གྲགས་པའི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་
བདག་མེད་གསུམ་བསྒོམས་·–·པས་སྟོང་
ཉིད་ཕྲ་མོ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བའི་རྒྱུད་སྨིན་བྱེད་
དུ་འགྱུར་ཡང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤོང་
མི་ནུས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་
བོན་སྤོང་ནུས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
སྤོང་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྒོམ་དགོས་པར་
གསལ་བར་གསུངས་པས་རིགས་ཚོགས་དང་།

བསྟོད་ཚོགས་གཉིས་དབུ་མ་ཆེན་མོའི་ལྟ་བ་
རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་ངེས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ལན་
གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཆོས་
དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་
ཆོས་རྣམས་ལ།། རྟོག་དང་རྟག་པ་རྣམས་
སྤངས་ནས།། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཉིད།། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྒོམ་པར་བྱ། །
མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྣམས་པ་དང་།། མྱང་དང་
རེག་པར་འགྱུར་བ་དང་།། ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་
རྣལ་འབྱོར་པས།། ཤེས་ནས་མཚན་ཉིད་རྫོགས་
པ་ཡིན།། ཞེས་རྣལ་ཕྱུས་ཡུལ་དྲུག་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་སྟོང་པ་

༄༅། །ཉིད་ཟབ་མོ་སྒོམ་པའི་ལྟ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སྤུ་བཤད་ཅིང་། ལུང་འདྲེན་ཀྱང་བསྟོད་ཚོགས་དང་རིགས་ཚོགས་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དགྲངས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པོ། །ཡང་དྲི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སམ་མི་བཞེས། མི་བཞེས་ན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། གལ་ཏེ་བཞེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་བཞེད་པ་ལ་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དང་བསྟོད་ཚོགས་གཉིས

ཁྱེར་པར་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་གོ་ལགས།ལུང་
འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་
བར་བསྟན་པས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་
ཡིན་དགོས་པ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་
པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མའི་ལུགས་
སུ་གནས་པར་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་པས་
ལུང་འདི་རྣམས་ལ་འབྲུ་ཇི་ལྟར་གཞུང་ལགས།
གཞན་ཡང་།བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ།
ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་།གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ།ཆོས་...
དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།ཇི་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་
རྭ།།བཏགས་པ་ཉིད་དེ་མེད་པ་ལྟར།།དེ་བཞིན་
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།།བཏགས་པ་ཉིད་དེ

༄༅། །ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི།
བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་ནམ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་བསྟན་པ་གང་
ཡིན་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ་
ཞིང་༔ གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་
དགོས་ལགས། དེ་ལྟ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ།
ཡང་དྲི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་ཞིང་།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོ་ན་

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པར་འདུག་
པ༑ ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་
ཐལ༑ དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཅིག་ཡོད་ དེ་མིན་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་དང་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དང་སྟོང་ཉིད་སོགས་མེད་དོ།། ཞེས་ཟེར་ན།
ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་
མ་ཤེས་ན།། སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་བ།།

༄༅། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི།།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད།། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་
རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་ཕྱིར།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་ཆོས་དབྱིངས་སུ་
བཞེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་
ཀུན་ཏུམ་ངེས་ན།། སྲིད་པ་གསུམ་དུ་ནམ་འཁོར་
ལ།། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ངེས་གནས་པའི།།ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད།། ཞེས་པའི་
ལུང་འདིས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་བརྗོད་
པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཅན་ཀུན་
ལ་ངེས་གནས་པའི།།ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་

འཆལ་ལ་འདུད། །ཞེས་པ་འགྲོ་ལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་
ཅན་ཀུན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ཞུགས་སུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཐུན་མོང་དུ་དྲི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཡིན་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ༈ ཡང་
རྗེ་ཀརྨ་པས་མཛད་པའི་ཊཱི་ཀཱ་འདིར། ཟླ་བ་གྲགས་
པ་ཅན་རང་འགྲེལ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་འགྲེལ་པ་

༄༅། །གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་
ཕྱོད་པར་མེད་པར་བཞེད་ཀྱང་། རྗེ་བཙུན་བྱམས་
པའི་དགོངས་པ་དེར་ཀྱི་གནས་པར་ཐོབ་མེད་སྒྲུ་
མཆེད་བཞེད་པས་སྐབས་འདིར་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་བརྒྱུས
ཆུང་བ་ཁ་ཅིག །ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། སློབ་
དཔོན་གྱིས་ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་
འཁྲུལ་བའི་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ལུང་དེས་
འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་བཏང་བར་
དུ་ངར་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡོད་ན་ལས་
བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་

བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་ངར་འཛིན་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ལས་བསགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ།། ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འདྲེན་ལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ།། ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ངེས་པར་འདྲེན་དགོས་ཏེ། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་རིགས་པ་

༄༅། །གསུམ་དང་། ལུང་བསྟན་གྱིས་ཉན་རང་
འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ། ལུང་གཉིས་པ་ནི། རིན་
ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་འགྲུ་སྟོན་དེ་ལྟར་གནང་
བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། དེ་ལྟ་ན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་
བས་ལུང་དོན་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་དགོངས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ལུང་དེ་
ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས་ཤིང་། འབུམ་སྡེང་
ཀླུ་ལ་དེའི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་
ན། སྒྲུབ་བྱེད་འབྲེལ་མེད་བཀོད་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྗེ་ཀརྨ་པས་ཊཱི་ཀཱ་
འདིར་ཉན་རང་འཕགས་པས་སྟོང་ཉིད་གཏན་

མཇྟོགས་པར་བཤད་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཞེད་
པ་དང་བསྐྱོད་ཚོག་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཞེད་པ་
ནང་འགལ་ལ་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྐྱོད་པར།
གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ངེས་ན།། སྲིད་པ་གསུམ་
དུ་རྣམ་འཁོར་ལ།། ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་
བ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ངེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉན་རང་
སོག་ལ་མེད་ན། ལུང་འདིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་བསྐྱོད་པ་འབྲེལ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་
བས༔ ལུང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
མ་ཡིན་པར་བསྟན་འདུག་ལེགས་པ་འབྲུ་

༄༅། །ཇི་ལྟར་གཞང་། ཧཱུཾ་ ཡང་རྫེ་ཀཱ་ཙཾ་པས་
མཛད་པའི་ནྲི་ཀྲྀ་འདི་དང་། ཆོས་རྫེ་ལྷུ་ཀ་མཆོག
པའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སན་ཡོ་
ཁེས་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་
སེམས་ཁྲུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་པ་སོཀ་བཞེད་པ་
འདི་ཡང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་འགལ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་
བསྲེགས་པའི་གོས། །སྣ་ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་
མ་ཅན། །ཇི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ
ཚིག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་
གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་
སྐྱེས་དྲི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་སྲེག །
དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྡོ་རྒྱུས་ཀྱི་
གོས་དྲི་མ་ཅན། མེའི་ནང་དུ་བཅུག་ན་དྲི་མ་

འཚིག་ཀྱང་གོས་མི་འཚིག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི
དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྲེག་པ་ན། དྲི་མ་འཚིག
ཀྱང་འོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་
འགྱུར་བར་གསུངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི
ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། དེར་འོད་གསལ་བའི་
སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་
བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་
ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།
དབེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རིག་གྱུར་པ། །འཇིག་རྟེན་
འདས་ཁྱོད་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །ཅེས་ཡེ་ཤེས
ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད
པ་ཇི་ལྟར་ལགས། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་
ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ལྟ་བས་ཡོངས་པ་ཡི། །
འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་པན་བརྩོན་པ། །དངོས་པོ་

༄༅། །མེད་པས་དོན་རིག་པས།།དཔེ་མེད་ཙོང་
ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་
དོན་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
རིག་པ་མ་ཡིན་ན། གཞན་གང་གིས་རིག་པར་
འགྱུར་བ་བཞག་པར་དཀའ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་དེ་(སྨ)
ཐག་ཏུ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་ཚོད་ནི་ཀྱང་
ཞིག་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་སྤྱན་གྱིས་མ་གཟིགས་
པ།། ཚོད་ཀྱི་གཟིགས་པ་བླ་ན་མེད།། དེ་ཉིད་དོན་
ནི་རིག་པ་ལགས།། ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རིག་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། བླ་
ན་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཚུ་
རོལ་ཕ་རོལ་སྤངས།། ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོ་མཆོག།
ཡེ་ཤེས་རྫུ་འཕྲུལ་སྤོབས་ཀྱིས་གསལ།། བླ་ན་
མེད་དེ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། གང་ལ་མཚན་དང་མི་

མཁྱེན་མེད། །རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཐ་མལ་དང་། །
གང་ལ་བསྒོམ་དང་མི་སྒོམ་མེད། །བླ་ན་མེད་དེ
ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གང་ཞིག་གཅིག་པུ་ཡེ་
ཤེས་གསལ། །མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད། །
ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་
བར་གསུངས། དེས་ན་མུ་སྟེགས་སྤྱོད་པ་པས་
དྲི་མ་ཟད་པ་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་
ལྟར། མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ན་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ནི་མཚུངས་པ་ཁོ་ནའོ། །
ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུང་བ་ནི་རིགས་པ་ཁོ་
ནའོ། །ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཤིན་ཏུ་དྲི་
མེད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །དྲི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྐུ་ལ། །
ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གནས་གྱུར་ནས། །སྣ་ཚོགས་
ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་སེམས་ཅན་དོན་

༄༅། །རྣམས་མཛད།།ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སན་
ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། །གང་གི་དངོས་
པོ་རྟེན་འབྱུང་རྣམས། །ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་····
གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་ཁྱབ། །
དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སན་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་འདི།
དབུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་
གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་བཞེད་པར་འདུག་པ།
འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་
རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི
ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་བལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་དུ་ཡང་། མ་རིག་པའི་

རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་འདུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་རང་གསལ་བ་འདུག་ཅིང་། མེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡོད་པར་མ་གོ་ལ་ཁ། འོ་ན། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐྱུ་ཡི་མཚན་སུམ་དུ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་བ་འགགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་འགགས་ན། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ཡང་འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་

༄༅། །ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་བདེན་
པར་གྲུབ་པ་བསྟོད་ཚོར་ཀྱི་དགོངས་པར་མཛད་
པ་དང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ནམ་བརྩུན་ལུར་ཀྱི་
དབུ་མ་པ་ཡིན་ཞིང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་
བའི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུང་པ་བསྟོད་
ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་གིས་
དངོས་པོ་རྟེན་འབྱུང་རྣམས། །ངོ་བོ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་
མི་ཁྱབ། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྒོནས་
བསྟོད་པ་མཛད་འདུག་པ། སྟོན་པ་སངས་

ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
མི་བཞེད་ན། བསྟོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
འགྱུར་ཞིང་། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་མི་མཁས་
པར་འགྱུར་བས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་བཞེད་པ་བསྟོད་
ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདུག་ལ། དེ་བཞིན་
དུ་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་དང་།
མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་
བའི་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡང་
འགལ་འདུག་ལ། གཞན་ཡང་། བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཡོད་ཅེས་
པ་ནི་རྟག་པར་ལྟ། །མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆད་པར་

༄༅། །ལྟོ༔ །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བ་
ཡི༔ །ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཉིད་བསྟན་པར་མཛོད། །དེས་
ན་ཆོས་རྣམས་མུ་བཞི་དང་། །བྲལ་བར་ཁྱོད་ཉིད་
བཀའ་སྩོལ་ལེགས། །རྣམ་ཤེས་བྲུ་བའང་མ་
ལཏ་ན། །ཅི་ག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ག་ལ་ལཏ། །ཞེས་
གསུངས་འདུག་པ་འདིའི་དོན་ལེས་བརྩམས་ཏེ
ཞུས་ན། ལུང་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མུ་བཞི་
དང་བྲལ་བར་གསུངས་འདུག་ན། དོན་དམ་
བདེན་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་པ་དེ་མུ་བཞི་དང་བྲལ་ལམ་མ་བྲལ། ཞེས་
ཞུ༔ གཉིས་པ་ལྟར་ན། གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་པ་དེ་མཐའ་བྲལ་མ་ཡིན་ན། མཐའ་བྲལ་
ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ཧ་
ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལོ། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་

དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། མཐའ་བཞི་དང་ཀ་བྲལ་
བར་ཐལ། ཡོད་མཐའ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ།། བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་
གྱིས་བཞེས། དེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས། གསེར་
མདོག་ཅན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཀ་སླ་པ་སོགས་བཞེད་
ཅིང་། དེ་ཉིད་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
ནོ།། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མགོན་
པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་།
རྣམ་བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ
ཡང་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུང་པ་ཆེས་མི་འཐད་དོ། བསམ་གྱིས་མི་

༄༅། །ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། དངོས་འཛིན་
འཇིགས་པ་སྤྱོད་བགྱིད་ཅིང་། །སྦུ་སྐྱེ་ཀྱུ་རྡྭགས
འཇིགས་བགྱིད་པ། །བདག་མེད་སེང་གེའི་ང་
རོའི་སྒྲ། །ལྟ་ང་ཕྱུང་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས།།
སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆེས་ཟབ་པའི། །ཆོས་ཀྱི་རྔ་
ཆེན་བརྡུངས་པ་ལགས།། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སྒྲ་བོ་
ཆེའི། །ཆོས་ཀྱི་དུང་ནི་བུས་པ་ལགས། །ཞེས་
མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་མི་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། མགོན་པོ་ཀླུ་
སྒྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་

བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགོན་པོ་
ཀླུ་སྒྲུབ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་
བླངས༔ དེས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་
པའི་ལུང་འདིས་ཀྱང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པར་གསལ་བར་
བསྟན་འདུག་ལགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུ།
གཞན་ཡང་། གང་གིས་དངོས་པ་རྟེན་འབྱུང་
རྣམས༔ ༔ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །
ཞེས་པ་འདི་རང་ལེས་བརྩམས་ཏེ་ཞུ་ན།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན༔ ཁྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་ཐལ།

༄༅། །ཕྱོད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་།
འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བུད། མ་ཁྱབ་ན། གང་
གིས་དངོས་པོ་རྟེན་འབྱུང་རྣམས། །ངོ་བོ་མེད་པ་
ཉིད་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུང་པ་དང་འགལ། གལ་
ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་གཞན་ངོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་
བ་དང་། རང་ངོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་
ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་
འདི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་བདེན་
པར་གྲུབ་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་གསུང་པ་
འདི་འཐད་པར་མ་གོ་ལགས། དེའི་རྒྱུ་མཚན།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གནས་ལུགས་མཐར་

ཕྱུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གནས་ལུགས་མཐར་
ཕྱུག་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སོང་། གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བརྗོད་པ་
ལས། ཤེས་པ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱའང་མེད།།
ཡོད་མིན་མེད་མིན་གང་ལེགས་པ།། གང་ཡང་
གཅིག་མིན་དུ་མའང་མིན།། གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་ཅི་ཡང་མེད།། གཞི་མེད་པ་དང་མི་
གསལ་དང་།། བསམ་མི་ཁྱབ་དང་དཔེ་མེད་
དང་། །གང་ཡང་མི་སྐྱེ་མི་འགག་དང་། །
ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ།། དེ་ནི་ནམ་མཁའ་
འདྲ་བ་ལགས།། ཡི་གེ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་མེད།།
ཅེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཕྱུག་དེ་ངོས་
བཟུང་ནས། དེའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་།།

༄༅། །དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཆོད་བཞེད་ལ་ཀ།།
ཞེས་གནས་ལུཀ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་
དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལུང་
དྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་།། དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཆོད་
བཞེད་ལ་ཀ།། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྟོང་པ་
དང་རྟེན་འབྲེལ་མི་འགལ་བར་མ་ཟད། སྟོང་
པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ཕན་ཚུན་གྲོཀ་
སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ལ། སྟོང་ཉིད་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་
མ་ཡིན་དགོས་སོ།། ཞེས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་
འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་པ་འདི། མགོན་པོ་
ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སྨྲ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གོ་
ལགས་པས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་

པ༔ བསྐྱོད་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱུར་ལེ་སྐྱོང་ཉིད་དྲུང་
རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་པ་འདི། བསྟེང་
ཚོགས་སོར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་དུམ་དང་
འགལ་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལེར། གཞན་ཡང་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟག
དངོས་སུ་བཞེད་པར་འདུག་པ། དེ་རང་གི་རྒྱུ་
རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་། གཉིས་
པ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུ་
རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་ཀློ་སྐར་གསུངས་
འདུག་པ་དང་འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
གཞན་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་
ལས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྒྱུ་

༄༅། །དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ནི། །གཞན་གྱི་
དབང་དུ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་
རབ་ཏུ་གསུངས།། དམ་པའི་དོན་ནི་བཅོས་མ་
མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད།
ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པ་བྱུང་། ཡང་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ནི། །
གཞན་གྱི་དབང་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ།། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམ་པའི་དོན་ནི་བཅོས་
མ་མིན།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སོགས་
པ་མཐའ་ཡས་པ་འཁྲུལ་རྒྱུ་འདུག་ན་ཁང་ད་

ཡན་ལ་མ་ཕུལ། ༔ གསུམ་པ་དཔེ་མེད་
པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
ལ༔ གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས
ལུགས་མཐར་ཕྱུག་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་།
རྟག་པའི་དངོས་པོར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཚིགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་
ལས༔ གང་ཞིག་ལྟ་བས་ཕོངས་པ་ཡི། །འཇིག
རྟེན་འདི་ལ་ཕན་བརྩོན་པ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་
དོན་རིག་པས། །དཔེ་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ༔ །ཞེས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་
རིག་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་འདི།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་
མེད་པར་གཟིགས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་མཛད་

༄༅། །པ་ཡིན་ནམ། བརྗོད་ཚུལ་གཞན་ཞིག
ཡོད་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་པོར་བཞེད
པ་དང་འགལ་ལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བརྗོད
ཚུལ་གཞན་དེ་གང་ཡིན་ལགས། ཡང་དེ་ཉིད
ལས༑ ཚོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།།
རྣམ་བྱང་རོ་གཅིག་གྱུར་རིག་པས། །ཆོས་དབྱིངས
རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར།། ཀུན་ཏུ་རྣམ་པར་དག
གྱུར་པ།། ཞེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ
བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཏུ
གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ལགས། གལ་ཏེ
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས
ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་མཚུངས་པ་དེ
དེ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་ཡིན་པའི་དོན

ཡིན་ལེགས་སམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་དུ་མ་རོ་
གཅིག་ཡིན་པའི་དོན་གཅིག་ཡོད་ལགས། དང་
པ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དངོས། གཞན་ཡང་། བྱམས་
ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས། དབྱིག་གཉེན་
གྱི་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་དང་། བསྟོད་ཚོགས་དགོངས་
པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་
ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། ཐོགས་མེད་སྐུ་
མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་སུ། མཐར་ཐུག
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད། བསྟོད་ཚོགས་སུ་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་གསུངས་

༄༅། །མའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་
སྡེ་རྒྱན་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་མཁས་མཆོག
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྣམས་སུ་མཐར་
ཕྱུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྒྲུབས་ནས་མཐར་ཕྱུག
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
ཆོས་དང་བདག་མེད་གྲོལ་བ་རྣམས། །མཚུངས་
ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་
གསུངས་ཞིང་དེའི་འགྲེལ་པར་མཁས་མཆོག
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཐར་ཕྱུག་ཐེག་པ་གསུམ་
དུ་གསལ་བར་བཤད་འདུག་ལེགས། རྟགས་
གཉིས་པ་བསྒྲོད་ཚོགས་སུ་མཐར་ཕྱུག་ཐེག
པ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།

དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར།། གཙོ་བོ་ཐེག་དབྱེར་མ་
མཆིས་ཀྱང་།། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞུག་
དོན་དུ།། ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའོ།།
ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་རིགས་ཚོགས་དང་བསྟོད་
ཚོགས་དགོངས་པ་གཅིག་པར་གོ་ལགས། ཞ བཞི
པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།
འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་།། དེ་ཉིད་
ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད།། དངོས་པོ་རང་དབང་
ཡོད་མིན་ཞེས།། མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་
གེའི་སྒྲ།། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་
ཕྱིར།། སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་སྟོན་མཛད་ན།།

༄༅། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་སྒྱུར་པ། །དེ་
ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྨད། །ཅེས་གསུངས་
པ་འདི་ལེགས་བརྗམས་པའི་དོགས་གཅོད་
འབུལ་བར་བྱ་སྟེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །
ཅེས་པ་འདིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་སྟོང་གི་
ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ནི་སྟོང་པ་མི་འདུག་ལགས།
དེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཀློག་ཏུ་མི་
འདུག་པ་འདི་ལ། རྗེ་ཀརྨ་པའི་ཀློ་སྐར། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་ངོ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་། རང་ངོ་
རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་

གཉིས་སུ་ཡོད་གསུང་པ་འདི་གསུང་རབ་གང
ནས་བཤད། ཅེས་ཞུས་ན་ཁུངས་ཤིག་གནང
དགོས་པར་འདུག །བོད་དུ་བཙོས་པའི་ཐ་སྙད
ལ་རྩི་འཛོག་འོང་བ་དཀའ་བས་གསུང
རབ་གང་ནས་བཤད་ལེགས། དེ་ལྟར་ཡང་།
ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། མིག་མངས་རྒྱ་དང
མ་འབྲེལ་ན། །ཉེ་ལུ་མང་ཡང་ཤི་རོ་ཡིན། །དེ
བཞིན་ཁུངས་དང་མ་འབྲེལ་བའི། །ཆོས
ལུགས་མང་ཡང་རོ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས
པ་བཞིན། ཐ་སྙད་གསར་པ་འདི་ལ་ཁུངས
ཤིག་གནང་དགོས་པ་འདུག་ལ། ཡང་སྡོམ
གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཁ་ཅིག་དྲང་ཅན་ལྟར
བཞིན་དུ། །ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། །
རང་བྱུང་དུ་ནི་གྲུབ་པར་འདོད། །དེ་ལ་བདེ

༄༅། །གཞིར་སྙིང་པོ་ཟེར།།གྲངས་ཅན་
ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས།།ལུང་དང་རིགས་
པས་དགག་པར་བྱ།།ཞེས་རང་ངོ་རང་གྲུང་གི་
རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འདི་མུ་
སྟེགས་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་བཤད་འདུག
པ༔ འདི་ལ་འང་། སྐྱོན་སྤོང་གནང་དགོས་
ཀྱུར་འདུག་ལགས། གཞན་ཡང་། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
རང་དབང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། དངོས་པོ་རང་

དབང་ཡོད་མིན་ཞེས།།མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་
སདྡྷའི་སྒྲ།། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང་།
དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི
ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་སྟོན་མཛད་ནུ།། །གང་
ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ།།དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་
ཏུ་སྨད།།ཅེས་པ་འདིའི་དོན་ནི། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཀུན་རྟོག
ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོང་ཉིད་ཟབ་
མོའི་བདུད་རྩི་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པ་ལ།
སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པོ།།ཞེས་སྒྲ་ཤིན་
ཏུ་སྨད་པའི་གནས་སུ་གསུངས། ཞེས་པ་ལུང་
འདི་འདིའི་དོན་དུ་བསྟོན་མེད་དུ་འདུག་པ་ལ།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མཛད་ནས། དེ་བདེན་

༄༅། །པར་ཕྱུབ་པོ་ཞེས་གསུང་པ་འདི་རྗེ་
ཕྱར་རིགས་ལུགས། ཆོས་རྗེ་ཤཱཀ་མཆོག་པས།
འཁོར་ལོ་ཐམ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་དགོངས་པ་
གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡང་། རིགས་པ་འདི་རྣམས་
ལ་སྦུགས་རྟོག་ཡེ་མ་ཞུགས་པ་འདྲ་སྐམ་དུ་
ཤར་ལེགས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་
གང་༔ ༔དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། ཅེས་
པ་ལ་རྗེ་ཀརྨ་པའི་ཊཱིཀ་ཕྱར་ན་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ་མིན་པས་
སྟོན་མེད་གསུངས་མོད། དེ་ལ་དགག་པ་ཞུས་
ཟིན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན༔ བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ། ཆོས་རྗེ་ཤཱཀ་
མཆོག་པ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ལན་ཅི་མཛད་

ཐུགས་བསམ་ཐོངས། དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་ལོ་སྔ་
མ་དང་། བསྟོད་ཚོགས་དགོངས་པ་གཅིག་ན།
སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་
པར་བཞེད་རྒྱུ་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད
སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་སྟོན་མཛད
ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད
ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྨད། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བཞེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའི་གནས་སུ་
གསུངས་འདུག་པ། འདི་ལ་ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ།
མཆོག་པ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་ལེན་ཅི་
མཛད་ཐུགས་བསམ་ཐོངས། གཞན་ཡང་།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཤེས་
པ་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་ན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། གཟུང་

༄༅། །འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན༑ སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། སྤྱོད་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་
བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཚུངས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། མ་ཤེས་
པར་ནི་ཤེས་བྱ་མིན།། དེ་མེད་རྣམ་པར་ཤེས···
མེད་པ།། དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དག །རང་
བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཉིད་བསྟན།། ཞེས་གསུངས།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ···
རྣམས༑། དེ་མེད་པར་ནི་ཡོད་མིན་པས།། གཟུགས་
བརྙན་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་རུ།། གསལ་བར་
ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་འདོད།། འབྱུང་རྣམས་མིག····
གཟུང་མ་ཡིན་ན།། དེ་ཕྱིར་མིག་གཟུང་ཇི་ལྟར་

ཞེས། །གཟུགས་ལ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ནི། །ཁྱོད་
ཉིད་གཟུར་གྱི་འཛིན་པ་བཟློག །ཞེས་གསུངས་
འདུག་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། །རྟགས་གསལ་ལོ་ཏྣི་སྐར་ཞལ་གྱིས་བཞེས།
ཁྱབ་པ་བསྟོད་ཚོར་གྱི་དགོངས་པར་གསལ་ལོ།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་གཞན་
ཉིད་ན། །མཚོན་བྱ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །
ཐ་དད་མིན་ཡང་དེ་མེད་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་གསལ
པོ་ཉིད་དུ་བསྟན། །མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱ་རྣམ་
བྲལ་ཞིང་། །ཚིག་གི་བརྗོད་པ་རྣམ་བྲལ་བར། །
ཁྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ཉིད་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་འདི
དག་ཞི་བར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་

༄༅། །ལས་བརྩམས་ཏེ་ཞུ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཚོགས་
ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་ལེ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་སྤྲིན་གྱིས་འགྲོ་བ་གདོད་མ་ནས་ཞི་བར་
གཟིགས༔ ཞེས་གསུངས་འདུག་པ། ཡང་ལུང་དེའི་
རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དངོས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མི་སྐྱེ།།
མེད་པ་ཡང་མིན་ཡོད་མིན་པ།། བདག་ལས་མ་
ཡིན་གཞན་ལས་མིན།། ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
འདུག་པ། འདིའི་དོན་གང་ཡིན། དངོས་པོ་ཐ་
སྙད་དུ་མེད་པའང་མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་
པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་གཟུང་

འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་འང་མ་ཡིན། མེད་པ་འང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར༔ དོན་འདི་ནི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་རྟེན་གྲངས་ཅན་འུག་ཕྲུག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཏེ་ཞིག །ཡོད་མེད་འདས་པ་སྨྲ་ན་དྲིས།། དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱུང་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ༔ །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གྲངས་ཅན་

༄༅། །ཕྱུག་ཕྱུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་ལས་འདས་
པར་སྨྲ་ཟེ། དེའི་དོན་དྲིས་ཤིག་དང་སྨྲ་རྒྱུ་མི་
འོང་ངོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་མཐའ་འགོག་ན།
དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་དགོས་ཤིང། །མེད་
མཐའ་འགོག་ན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་འགོག་དགོས་
པས༑ དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ་ཤེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་
འཇོག་མཚམས་ཤེས་དགོས་ལ། ཕྱི་རོལ་
པས་དེ་འདྲ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེ་
འདྲ་མ་ཡིན་པར་དབུའི་ཡོད་མིན་མེད་མིན་
གྱི་འབྲུ་ཙམ་ལ་དཀའ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་
ལགས༑ ༈ ལྟ་བ་བསྒྲིང་པ་ལས་འདས་པར་
བསྒྲོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་

༄༅། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
གྲུབ་དང་། རྟག་དངོས་སུ་བཞེད་པ་བསྟོད་ཚོར་
ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་དང་། །མཚུངས་
པར་བརྗོད་ཉིད་བཞེད་པ་ལགས། །ལྟ་བ་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །མགོན་པོ་བརྗོད་ཀྱིས་སྟོང་
པ་གསུངས། །དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་
སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་པོ་བརྗོད་མི་བཞེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་རྟག་དངོས་སུ་
བཞེད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་དང་། །མཚུངས་
པར་བརྗོད་ཉིད་བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་པས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་

༄༅། །དུ་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པས། །དངོས་པོ་
བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་བཀག་ཅིང་། །ལྟ་བ་ཐམས་
ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །མགོན་པོ་ཀློད་ཀྱིས་
སྟོང་པ་གསུངས། །ཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ལྟ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གསུངས་ཞེས་
བསྟན། སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་
འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་སྟེ། །
དངོས་སུ་མགོན་པོ་ཀློད་མི་བཞེད། ། ཅེས་
གསུངས། དེའི་དོན་ནི། མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྟོང་ཉིད་དེ།
དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དེ་རྟོག་
པས་བརྟགས་ཙམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ལུང་འདིས་སྟོང་ཉིད་རྟོག་

པས་བཏྭ་ཚམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་བསྐྱོན་དུ་མེད་
ལ༔ རྟོག་པས་བཏགས་ཚམ་དང་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་
གྲུབ་མཐའ་ལ་གཏན་མེད་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་
གྲུབ་བསྒྲོད་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་མིན་
པར་འདུག་ལེགས། ཡང་བསྒྲོད་པ་ལས་འདས་
པར་བསྒྲོད་པ་ལས༔ འདུས་བྱས་གྲུབ་པ་མ་
ལཏྭན།། འདུས་མ་བྱས་ལྟ་ག་ལ་གྲུབ།། སྒྲ
བའི་སེང་གེས་དེ་སྐད་དུ།། ཚིད་གསུངས་པ་
ཉི་སེང་གེ་ཡིས།། འཐེགས་ཆེད་གླང་ཆེན་སྒྲ་
རྣམས་ཀྱི།། རྒྱགས་པ་་སེལ་བར་གྱུར་པ་་
བཞིན༔ ། ཞེས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།
ཞེས་པའི་སེངྒེའི་སྒྲ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་་

༄༅། །ཀྱིས་བསྐྲུགས་པས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཁམས་ལེན་པའི་དངོས་སྐྲུ་བའི་སྤྲང་ཆེན་རྣམས་སྐྲག་པར་བྲས་སོ། །ཞེས་པ་འདིས། འདུས་མ་བྱས་བདེན་གྲུབ་གསལ་བར་བཀག་… འདུག་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་པར་གོ་ལེགས། ཧཱུྃ དྲུག་པ་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་སེམས་བྱུང་དྲ་བ་ནི། །སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསལ་མཛད་དོ། །སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་དངས་པ་སེལ་བ་ཡི། །རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་… གསུངས་པ་འདི་ལ་ཐོག་མར་རང་ལུགས་ཀྱི་འབྲུ་སྣོན་བྱས་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་

ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་གི་དྲ་བ་མ་
ལུས་པ་བསལ་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྨོངས་པ་སེལ་
བའི་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་
བ་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལུང་
འདིའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ཀུན་གྱིས་འབད་
པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་ཀྱང་
བྱ་སྟེ། རྡོ་རྗེའི་དོན་མི་ཕྱེད་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པས་སྟོང་ཉིད་
ལས་མི་ཕྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར། །
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

༄༅། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། གོང་དུ་སེམས་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། རྡོ་རྗེའི་དོན་ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོར། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྙིང་ཁར་རྡོ་རྗེ་རྩེ་ལྔ་པའི་རྣམ་པར་གྱུར། ཞེས་སོགས་དང་འབྲེལ་ལོ༔ ༔དེས་ན་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྙོད་པ་འདེས། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོར་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལུང་

འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ལ་འགྲེལ་ཡོད་
པར་མ་གོ་ལགས། དེས་ན་བསྟོད་པ་འདི་གཙོ་
བོར་འབྲས་དུས་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟོད་པ་གོང་མ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་པ་དང་རྒྱུ་
མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་
དེ། ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་
རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཚེ། རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། །ཞེས་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་
ལ་བསྟོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ན་སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན།
སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལ་བསྟོད་པའི་གཞུང་དང་

༄༅། །འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྡོ་
རྗེ་ལ་བསྒྲོད་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲངས་
པའི་སེམས། །ཞེས་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སེམས་
ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་
ཐར་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །༈ བདུན་པ་
བསྒྲོད་ཚོགས་ལྷག་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསྒྲོད་
ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་པ་མི་འཐད་
དེ། དོན་དམ་པར་བསྒྲོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བསྒྲོད་ཚོགས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་

ཅན་སྟོང་པ་ལ། །གང་ལ་བསྟོད་ཅིང་གང་གིས་
བསྟོད༔ །ཅེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་
མེད་ཅིང་། །བསྟོད་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་
པར་བཤད་ལ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་
མེད་ན་དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་མེད་དགོས་
ལ༔ དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་
པར་མེད་དགོས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཆོས་ཉིད་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
ཞེ་ན་ལ་བཤད། དེ་བཞིན་དུ། སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་
གནས་མེད་ལ། །འཇིག་རྟེན་དཔེ་ལས་ཤིན་ཏུ་
འདས༔ །ངག་གི་བརྗོད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །
མགོན་ཁྱོད་ཇི་ལྟར་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་

༄༅། །དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་
པར་བསྟན་ནས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་འདྲ་བས།།
དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི། །འཇིག་རྟེན་
རྟོག་པ་ལ་གནས་ནས། །གུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟོད་
པར་བགྱི། །ཞེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་
མེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གུས་པ་ཆེན་པོས་
བསྟོད། ཅེས་སོ་ཀྱི་ཆེར་གསུངས་འདུག་ལ།
ལྷ་ཟླ་མེད་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་གི
ཆུ་རོ་ལ་ཕ་རོལ་སྤྲངས།། ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་
བོ་མཆོག །ཡེ་ཤེས་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་
བསལ་ལེ། །ལྷ་ཟླ་མེད་དེ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་
ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་ལེ་ཞེས། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་

གཉིས་སྤྲངས་ནས་ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོབས་
ཀྱིས་བསམ་ལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་།གང་
ཞིག་གཙིག་ཕུ་ཡེ་ཤེས་གསལ།།མ་ལུས་
ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད།།ཙེས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས། ཀུན་རྫོབ་དང་
དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་
གཟིར་པར་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་
མེད་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་འཐད། དོན་དམ་བདེན་
པ་བློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་འཐད་སྙམ་
པ་ཡིན་ལགས། དེས་ན་བསྐྱོད་ཚེར་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱོད་པའི་ཚེ་།

༄༅། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་གཙོ་
བོར་འདུག་ཅིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཚིག་གཅིག་
ཀྱང་མི་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། ཡང་སྐུ་
གསུམ་ལ་བསྟོད་པར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་
ལ་བསྟོད་པའི་ཚེ། གང་ཞིག་གཅིག་མིན་དུ་མ་
མ་ཡིན་བདག་དང་གཞན་ཕན་ཕུན་ཚོགས་
ཆེན་པོའི་གཞིར་གྱུར་པ། །དངོས་མེད་ཉིད་
མིན་དངོས་མིན་མཁའ་ལྟར་རོ་མཉམ་རྣམ་
པར་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རང་བཞིན་ཅན།།
ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྐུ་མ་གོས་རྣམ་པར་
མི་འགྱུར་ཞིང་ཁྱབ་མི་མཉམ་པར་མཉམ་
ཞིང་།། སྤྲོས་མེད་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་བྱ་དོན་

ཆེན་དཔེ་མེད་དེ་ལ་འདིར་བདག་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།
ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དངོས་མེད་ཀྱང་
མ་ཡིན། དངོས་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གསུངས་
པའི་དོན་གང་ལེགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ཡང་
མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལེགས་སམ། ཐ་
སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་
པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་
ཞུ་ལོ།། འབྲུ་དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཞན་ནི་
གནང་དཀའ་བ་འདུག །དེ་རྣམས་གང་གནང་
ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་
དངོས་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་འགལ་
བ་འདུག་ཅིང་། འབྲུ་གཞན་གནང་རྒྱུ་ཡིན་
ན་ཇི་ལྟར་གནང་ལེགས། དེ་རྣམས་ནི་བསྟོད་

༄། །ཚིག་གི་སྦྱོར་ལས་བརྩམས་པའི་རྟོགས་པ་
ཕུལ་བའོ།། ༈ དཔེ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་
ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡང་སློ་ཕུལ་
དུ་ཡེ་མ་ཤོང་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུག་
ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདིར། སྟོང་
པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་
སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་འདིར་སྨྲས་པ།
ནང་དང་ཕྱི་རོལ་རྣམས་དང་ནི།། གཉིས་དང་སྟོང་
པའི་དངོས་པོ་དང་།། ཕྱོག་དང་སྨྲ་དན་འདས་
ལམ་དང་།། རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དང་ཅིག་ཤོས་
དང་༑ །མཐའ་འདས་ཐོག་མ་དོར་བ་མེད།། །

རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀུན་དང་།།ཆོས་སྐུ་ལ་
སོགས་འདས་སོ་དང་།།ལྡན་དང་ཅིག་ཤོས་ངོ་
བོ་དང་།།མཁའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་དང་།།ཆོས་
ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད།།རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར།།སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད།།ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
ཉིད།།ཅེས་པས་གཞན་སྟོང་བསྟན་ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་གོང་དུ་དགག་པ་ཕུལ་ཟིན། དེ་
བཞིན་དུ། འགྲེལ་པ་འདིའི་ལུང་ལ་སྟོང་ཉིད་
བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་གནས་མེད་
ཅིང་། སྐབས་མེད་དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

༄༅། །སྐད་དུ་ཡང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལ་འབྲུ་ཟུར་པ་ཅིག་གཞན་ཡང་སྒྲོགས་བཤད་
མ་གཏོགས་ཡིད་ཆེས་པའི་བཤད་པ་དཀའ་
བར་འདུག་ལགས། འདིའི་ལན་ལ། འདི་སྐད་
ཅེས་གསུངས་སྣང་སྟེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བདུན་
པའི་ཞལ་སྔ་ནས་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསུང་
པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་པར་རིག་པ་
ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་པས་གཉིས་མེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པ་ཁུགས་ཀྱིས་
བསལ་ལ་དགོས་པར་བསྟན་ནས། ས་བཞི་པ་
འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་བསལ་ལ་དགོས་པ་
གཞིར་བཞག་མཛད་ནས་འདིར་མ་སྨོས་ལ།

གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་སྒྲུབ་དོན་དུ་གཞིར་བཞག་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་ངོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འཁྲུལ་པ་སེལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་འཆད་དོ།། ཞེས་སྐྱོན་སྤོང་གནང་འདུག་པ། འདིས་ཀྱང་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱོན་སྤོང་འདིའི་དོན་ནི། གཞན་ངོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་མེད་ཅིང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་ཀྱང་།

༄༅། །དེ་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་
གསུང་བར་འདུག་ཅིང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་པར་གྲུབ་པ་འདི་ནི་བར་དུ་བདག་རྙོག
པའི་སྐབས་སུ་དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་སོགས་སུ་
མ་བཤད་ཀྱང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟོད་ཚོགས་སུ་
གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་ལྷས་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་གསུངས་ལ།
ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་སློབ་དཔོན་སེངྒེ་
བཟང་པོའི་ཡང་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ། འདི་ལྟར་འཁྲུལ་
ཏོ། གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅས་པའི་
མེད་ཅན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཡོད་མིན་

མེད་མིན་གང་ལེགས་པ།། གང་ཡང་གཅིག་
མིན་དུ་མ་ཡིན།། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཅི་ཡང་
མིན།། གཞི་མེད་པ་དང་མི་གསལ་དང་།། བསམ་
མི་ཁྱབ་དང་དཔེ་མེད་དང་།། གང་ཡང་མི་སྐྱེ་མི་
འཇིག་དང་།། ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ།། དེའི་
ནམ་མཁའ་འདྲ་བ་ལེགས།། ཡི་གེ་ཡེ་ཤེས་
སྤྱོད་ཡུལ་མེད།། དེའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་།། དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞད་ལེགས།།
ཞེས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གནས
ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས
ཤིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་བསྟོད་ཚིག་
ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་རིག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་རྟེན

༄༅། །འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཡང་རྗེ་ཀརྨ་པའི་ཊཱི་ཀཱ་ཆེན་མོའི་ཤོག་བུ་ཉིས་བརྒྱ་གྱ་ལྔ་པ་ལས། འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། དབུ་མ་ཆེན་མོ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡས་འདས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྒྱུད་དུ་དངོས་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་ཆེན་མོ་འདིའི་གོང་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་མེད་པས། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་

པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་
ཕྱིར༑ ཅེ་ན་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་བྱེད་ནུས
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲི་ཚེ། ཁྱོད་འདོད་པའི་ཡི
ཤེས་དེ་རྟག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ
ན་མི་འགལ་ཏེ། དེས་དོན་བྱེད་ནུས་པར་ཐལ།
རང་དུས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་
ཞིག། རང་དུས་སུ་ཡོད་ན་རྟག་པ་ཡིན་པར
གྲུབ་པ་རིགས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི
ཕྱིར༑ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤོག་བུ་ཉེས
བརྒྱ་དོན་གསུམ་པ་ལས། གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ
སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས
སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གང་སྐྱེ་བ་ལ་ཧྲུན
པས་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས།
གལ་ཏེ་མྱ་ངན་འདས་དངོས་ན།། མྱ་ངན

༄༅། །འདུས་པ་འདུས་བྱས་འགྱུར། །དངོས་པོ་
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་གང་ནའང་ཡོད་
མ་ཡིན།། ཞེས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤེས་བྱེད་དུ…
འདྲེན་པ་གཞན་འདུག་པ་ནང་འགལ་བར་དོཀ་
ཏེ༔ གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན༔ འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པའི་སྟེང་དུ་སོང་། འདོད་ལན་གཞན་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར༔ མ་ཁྱབ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས…
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག །ཟག་བཅས་
ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་…

སྟོང་ཉིད་བདག་མེད། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་ཞིང་བདེ། ཞེས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ།། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བས་རྟག་དངོས་ཁས་བླངས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཁས་མ་བླངས་པར་འདུག། གལ་ཏེ་རྩ་ཤེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། རྟག་དངོས་སུ་བཞེད་དགོས་པས། རིགས་ཚོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། རིགས་ཚོགས་

༄། །སུ་གཞན་སྟོང་མ་བསྟན་པར་བཞེད་
པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
བདེན་གྲུབ་དང་། རྟག་དངོས་ཡིན་ཡང་འདུས་
མ་བྱས་སུ་བཞེད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་
ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་
ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་
མ་བྱས་ནི་ཇི་ལྟར་གྲུབ། །ཅེས་འདུས་བྱས་བདེན་
གྲུབ་རིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། དེ་ཁེགས་པས་
འདུས་མ་བྱས་བདེན་གྲུབ་ཞར་ལ་ཁེགས་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། གལ་ཏེ་རིགས་ཚོགས་

ཀྱི་གཞུང་ཁས་མི་ལེན་པས། སྐྱོན་མེད་དོ།། ཞེས་
གསུངས་ན། འོན། བསྟོད་ཚོགས་ལས། འདུས་བྱས་
ཐུབ་པ་མ་ལགས་ན། །འདུས་མ་བྱས་ལྟ་ག་ལ་
ཐུབ།། །སྐྲ་བའི་སེ་རྡེས་དེ་སྐད་དུ།། ཕྱོར་གསུན
པའི་སེ་རྡེ་ཡིས།། །འབིགས་བྱེད་གླང་ཆེན་སྐྲ་
རྣམས་ཀྱི། །རྒྱུགས་པ་སོལ་བར་གྱུར་པ་བཞིན།།
ཞེས་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ཞེས་
པའི་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་
འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། གཞན་ཡང་། རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ། གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་
པར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི། གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད

༄༅། །པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ལ་མཛད་དམ། གཞན་ན་ངོ་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མཛད། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་ངོ་རང་
བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡང་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་
མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་ཞེས་པས་
ཕྱོད་བདེན་མེད་དུ་བསྟན་པར་ཞལ། ཕྱོད་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག
འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །
སྙམ་དུ་ངེས་པར་གྱུར་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། གཉིས་

སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྔ་མ་དུ་ངེས་
པར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྔ་མ་དུ་ངེས་
པར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། འབྲེལ་པ་དོན་
གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བཞེད་
རིགས་པ་གང་ཞིག །ལུང་འདིའི་དོན་དེད་དར་

༄༅། །ཐིག་པ་འདོད་པ་ལྟར་ནི་ག་ལ་བཞེང་
ཅིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་…
དོན་གསལ་ལ་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཅིག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཧྲ་ཌ་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འགྲེལ་པ་…
དོན་གསལ་ལ་གྱི་ལུ་ཌ་ལེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བུད་ཀལ་
ཏེ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡང་
དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་
མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་…
དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ་ཌ་ཀྱིས་བསྟན
ཏོ།། ཞེས་གསུངས་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་…
ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་
པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྣམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས།

ཞེས་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་མ་བསྟན་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་གཅིག་ཡོད་པ་བྱུང་། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།། ཞེས་གསུངས་ན། འོ་ན་གཞན་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཞན་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་རིགས་པ་གང་ཞིག ། ལུང་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་

༄། །ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་···
བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ།
ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་
པ་འདིའི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་ན། གཞུང་གང་
གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན། ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན་ལགས།
རང་ངོ་རང་བྱུང་གཉུག་མ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་བརྟན་
བདེན་གྲུབ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོར་འཇོག
པ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་
ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་གསུམ་རབ་
དབྱེ་ལས། ཁ་ཅིག་གྲངས་ཅན་ལུགས་བཞིན་

དུ། །ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། །རང་རྒྱུད་དུ
ནི་གྲུབ་པར་འདོད། །དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་
པོ་ཟེར། །ཁྲངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས། །
ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་བཤད་
ཅིང་། །རྟག་བརྟན་བདེན་གྲུབ་སྟོབས་སོགས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་རང་
བྱུང་གི་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཁས་ལེན་པ་མུ་
སྟེགས་ཁྲངས་ཅན་ལུགས་སུ་ལང་དཀར་གཤེགས
པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བཤད་དོ། །འགྲེལ་པ་འདིའི
དགོངས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་རིགས་པས་དཔྱད
མི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས
སྒྲིབ་རྟོག་པའི་མཚན་གཞི་མེད་པར་ཐལ།
བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༄༅། །འདི་ལ་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་མཛད་པ་པོ་
ན་རེ། བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་
ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་པ་ཞིག་ཞུགས་ཕྱིན་
ཆད་སྔར་བྱུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨྲོན་
སྤོང་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་
པའི་བློ་འདི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན
བྱས་པ་ལ། འཛིན་པ་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྔར་
བྱུར་འགྱུར་བས་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ལོག་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི
ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་བུད། གཞན་

ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་
ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག དེ་བདེན་གྲུབ་དེ་དེའི་
ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མགོན་པོ་
བྱམས་པའི་བསྒྲོ་གླེང་ཡིན་ཏོ། གཞན་གྱི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ།། ཤེས་བྱ་ལ་འང་
སྟོན་པ་ཡིས།། སྒྲིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་།།
དེ་ལ་ཁོ་བོས་མཆོར་དུ་སྟེ།། ཞེས་སྤང་གཉེན
ཀྱི་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུ་འང་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་
ལེན་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་
སྤངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་སུ་གསུངས་

༄༅། །འདུག་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་
པ་དོན་གསལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་
བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གནང་བ་
འདི་བློ་ཡུལ་དུ་ཡ་མཚར་ལགས། འཛིན་པ་
ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། རྒྱན་སྣང་བ་ལས། ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པས་གཟུང་བ་རྟོགས་ལ།
རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་
པས་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་མཐོང་ལམ་
རྗེས་བཟོད་དང་། རྗེས་ཤེས་ལ་འཛིན་པར་
གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྗེས་བཟོད་དང་།
རྗེས་ཤེས་ལ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་མང་ངོ། །
དོན་དྲི་ལན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དེ་
ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་

མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་ནས་ཕར་
པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཁས་བླང་
བར་བྱའོ། །ཞེས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་
གསུངས་པ་འདི་བཟློག་ཕྱི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པའི་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་འགོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་བཞིན་དུ། མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་རྩ་བར། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །
བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་།
འགྲེལ་པར་ཆོས་གང་ལའང་སྐུར་བ་འདེབས་
པ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བསལ་བ་དང་
བཞག་པ་མ་གྲུབ་པར། ཞེས་ཆོས་གང་གི་སྟེང་
དུ་ཡང་བདེན་གྲུབ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་
འདུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞུང་འདྲེན་

༄༅། །གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་རྒྱན་སྟོ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་སུ་འཐད་པའི་
ཕྱིར༑ གཞན་ཡང་། མཁས་པ་དགྱེས་པའི་རོལ་
པ་འདི་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
གྱི་ལུང་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
སྒོམ་གྱི་ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་
ཞེས་ཞུའོ།། གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་བདེན་པར་
གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།
གལ་ཏེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། འགྲེལ་པ་དོན་……
གསལ་ལས། དེ་ལྟ་ར་ན་སྒྱུ་མའི་གླང་པོས་གླང་

པོ་ཆེ་གཞན་ཞིག་ཡམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཟློག་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་མཐོང་ན་
རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཉེན་པོ་
བསྟན་པས་སྤང་བྱ་བསྟན་པ་སྤོང་བར་གསུངས་
པའི་རྒྱལ་སྲས་སེ་ཏྐྲེ་བཟང་པོའི་གཞུང་དང་
འགལ་ལེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྒྱུ་མའི་གླང་པོས་གླང་
པོ་གཞན་ཞིག་ཡམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ།
ཞེས་བཀོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་
བསྟན་པས་སྤང་བྱ་བསྟན་པ་སྤོང་པའི་རྣམ་
གཞག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་
པོ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁལ་གྱིས་བཞེས། དེ་བཞིན་དུ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་

༄༅། །པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་
པས༔ སྒོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་འཆད་
པ་ན། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བསྟན་ནས།
སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག
དང་མཐོང་བའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་།
སྒོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཞི་རྒྱུན་
ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་
དེའི་དོན་འཆད་པའི་ཚེ། རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་
སེངྒེ་བཟང་པོས་དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པ་སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་
གྲངས་བཞིན་དུ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྣང་བྱ་

རྟོག་པ་དགུའི་དབྱེ་བས་སྒོམ་ལམ་ལ་དགུར་
ཡོད༔ ཅེས་གསལ་བར་བཤད་ནས། རྩོད་སྤོང་
ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་
པ་སྤོང་པའི་ཚེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྒོམ་
ལམ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་
མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་སྐྱེ་བ་གསུངས་པས་
སྒོམ་ལམ་དགུའི་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་ཅེས་
པའི་རྩོད་པ་ཡོད་ན་གནས་པ་སློབ་དཔོན་
གྱིས་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ།
མགོན་པོ་བྱམས་པས། གྲངས་མེད་ལ་སོགས་
བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་
ཡིན༔ ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བས། །
རྒྱུ་མཐུན་དེ་དག་ཐུབ་པ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་

༄༅། །པའི་དོན་བཤད་པའི་ཚེ། སློབ་དཔོན་
གྱིས་དོན་དམ་པར་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་ཇི་སྐད་
བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དོན་གཅིག་ཏུ་
རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ལ་ཞེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་
བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་སྐད་བཤད་
ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
གྲངས་མེད་སྐྱེད་པ། དོན་དམ་དུ་ཡིན་ན་རྟག་
མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་
ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་དང་། དགེ་
བ་ལ་སྟོད་པ་སྤོང་པའི་ཚེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་
པའི་སྟོད་སྤོང་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་
སྟོད་སྤོང་གཉིས་ལས། དང་པོའི་ཚེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ན་

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེས་སྤང་བྱ་ལ་གནོད་
པ་རྣམ་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་
པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་འགོད་
པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། དངོས་པོ་བརྗོད་
དུ་མེད་པ་ལ།། ཞེས་སོགས་དང་། སློབ་དཔོན་
གྱིས༔ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི
ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་
རྩོད་པ་བསྟན་ནས་དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། རྩ་
བར༔ བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ།། འདི་ཡི་འདོད་
པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད།། ཅེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་
བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་
འགྲིབ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གདུལ་བྱའི་
དོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་

༄༅། །དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མི་བྱེད་
ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བྱ་སྤྱོད་བ་སོ་སོ་ཀྱི་བྱེ་བ་
བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལེན་རྩ་བས་བསྟན་
ཚུལ་འཆད་པ་ན། འགྲེལ་པར། ཇི་ལྟར་ཁྱད་
པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་…
ཆུབ་ཅེས་པ་ནས། སྒོམ་པས་གློ་བུར་གྱི་དྲིམ་…
དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་
ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡང་།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་
བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྔར་གྱི་རྩོད་
པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་ནས།
རྩོད་པ་དེ་ལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོད་
ལན་འཆད་པ་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་
པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་

པ་དེའི་ཚེ། སྦྱོར་བ་མེད་པ་ཉིད་སྦྱོར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི
ཚོད་ལེན་འདི་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན། འགྲེལ་
པ་དོན་གསལ་ལ་ཀྱི་ལུགས་ལ། སྦྱོར་བདེན་
གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
གྲུབ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་གནས་མེད་ཅིང་
སྐབས་མེད་པར་འདུག་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་
འཆད་ཚུལ་ལ་ཀླུ་སྒྲར་གནང་བ་འདེས་དོན་མི་
སྨོན་པར་འདུག་པས་ཧེ་ལྷུར་གནང་ལེགས།
དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་དུ་དྲིལ་ནས་
ཞུས་ན། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།
ཞེས་སོ་ར་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དོན་དམ་པ་སྟོང་

༄༅། །པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་
སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་
བ་ལེས། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་
ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྒོམ་ལམ་དགུའི་སྒོ་ནས་
རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། གཞན་ཡང་།
དྲི་བ་འདི་ལྟར་སྨྲོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། དེས་དོན་དམ་པར་འབྲས་
བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་ཙམ། སྐྱེད་དམ་
མི་སྐྱེད། སྐྱེད་ན། གྲངས་མེད་ལ་སོ༢་བསྟན་
པ་རྣམས།། དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན།།
ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་ལྟར་

ན༔ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱིས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
གྲངས་མེད་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསོད་
ནམས་གྲངས་མེད་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག། ཁྱོད་ཀྱིས་
དོན་དམ་པར་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་པོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། རྟཀ་གཉིས་
པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་དོན་
བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་
པར་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཆོས་
དབྱིངས་རྟག་དངོས་དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་
པའི་སྐྱོང་དུ་སོང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་པ་ལས།
སྒོམ་པས་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་
ནས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་

༄༅། །ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་
བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཞུས་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་
བྱ་ལ་གནོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད།
མི་བྱེད་ན། འགྲེལ་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །གལ་
ཏེ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བྱ་ལ་གནོད་པ་སོ༢་མངོན་པར་
འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཅེས་
ཟེར་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་བུད་ཅེས་ཞུ་སྟེ།
སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་པོ། །གཞན་
ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གནས་ལུ༢་མཐར་
ཐུག་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ལུང་དང་འགལ་
ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དུ་དྲངས་པ་ལས།

དོན་དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དོན་དམ་པར་སྒོམ་ལམ་དགུའི་རྣམ་བཞག་འཐད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
དགུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་།
དེ་ལ་ས་སྐྱ་བའི་ཕྱོགས་ནས། ཆོས་རྗེ་ཤཱཀྱ་མཆོག་
པ་འདི་ལྟར་གསུང་སྟེ། སྒོམ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་
བྱའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པར་འཇོག་
དགོས་ཏེ། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། །
སྐུར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་དང་།
དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས

༄༅། །བརྗོད་དང་། །ཞེས་དང་། ཕྱར་ཇུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། །ཅེས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུའི་འགྲེལ་བས། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་། གཟུགས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་འདོད་པའི་བདེན་སྟོང་དེར་འདོད་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་

མེད་པས་མི་རིགས་ཤིང་། ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་ དངོས་པོ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལུང་ལས་
ཤེས་སོ།། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐུར་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་
དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས།། ཞེས་པའི་ལུང་
ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་དང་། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་
པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་ཀྱང་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེ་གང་ལས་དྲངས་པའི་
གཞུང་ལས། སྟོང་ཉིད་ཙས་བྱ་ཤེས་པ་ལས།།
གཞན་གྱི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ།། གང་ཕྱིར་
དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས།། ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་
དུ་འདོད།། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཉིས་སྣང་པ།། རྣམ་
ཤེས་མིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།། གཉིས་མེད་

༄༅། །པ་ལེས་ལོག་པ་ནི།།གཉིས་ཀྱི་བདག་
ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར།།དེ་འགྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་
བཞིན།། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད།།
ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བསྒྲགས་པ་ཙམ་གྲིས་
ཞེས་སོ།།འོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཡང་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྟོང་དུ་བསྒྲུབས་པ་
མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བསམ་གྱུར་གི་རིག་པས་སྒྲོ་
འདོགས་གཅོད་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་བཤད་མོད།
སྒོམ་གྱུར་གི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚེ་ཡེ་ཤེས་
དེ་ཉིད་སྙིང་བྱུར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་
སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་སྤྲོ་ཐམ་
པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ།ཙི
ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན།ཞེས་བཤད་

ལ༔ ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་ན། སྐབས་
དེའི་རང་རིག་དེ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་
སུ་མྱོང་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞི་བ་འཚོ་དང་། ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་
གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་དང་།
ཇོ་བོས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལྟ་བའི་
གླུ་གཉིས་ཀ་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་
ནས་སུ།། རིགས་པའི་སྲབ་སྐྱོགས་འཛུ་བྱེད་པ།།
དེ་དག་དེ་ཕྱིར་ཇི་བཞིན་དོན།། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཉིད་འཐོབ་བོ།། ཞེས་འབྱུང་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི་
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
སྨྲ་བའི་ཚུལ་ལོ།། ཞེས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་
སམ། ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་...

༄༅། །བསྟན་བཅོས་སུ་བྲིས་སོ།། །འདི་རྣམས་
ལ་ཡོ་བོས་དགག་པ་རྩུང་ཞིག་བྱེད་པས། རྗེ་
ཀརྨ་པས་དཔང་པོ་མཛད་པ་ཞུ། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
སྒོམ་གྱི་ལམ་སོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་བཞེད་པ་ཤང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་
མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ལ་
སོགས་པ་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་
བཞེད་པ་ཡང་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་
ཡིན་ན། དེ་རྣམས་དགེ་བ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན།
ཡིན་ན་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཅི་ནས་
ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཉིད།། ཡིན་ན་ཧ་ཅང་...

ཐལ་འགྱུར་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོར་
པའི། །གཞན་མེད་ཕྱིར་ན་ཕྱིག་པ་དང་། །ལྷུང་
མ་བསྟན་ཡང་དགེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་
དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་སྨྲང་
བཙུགས་ནས་བཏང་བ་འདི་འགོག་པར་བྱེད་
དམ། གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་
དགེ་བ་ཡིན་མོད། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་
ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་ནང་འགལ་ལོ། ཡིན་ན་
ཆོས་དབྱིངས་དེ་བསྔོ་རྒྱུའི་དགེ་བ་ཡིན་ནམ་
མ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཆོས་རྗེ་འཇིག་རྟེན་
མགོན་པོས་ཆོས་དབྱིངས་བསྔོ་རྒྱུའི་དགེ་བ་
ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཆོས་རྗེ་
ས་པཎ་གྱིས། བསྔོས་པས་འགྱུར་ན་འདུས་
བྱས་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འགྱུར་བ་

༄༅། །མེད་༑ ༑ཅེས་གསུངས་པའི་དགག་པ་འདི་
གཏན་མི་འགྲོ་བས། ཆོས་རྗེ་འཇིག་རྟེན་མགོན་
པོས་གསུང་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་ལ།
དེད་ས་སྐྱ་པཎྜམས་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱི་རྗེས་སུ་
མི་འབྲང་པར། ཆོས་རྗེ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཞིག །གལ་ཏེ་
ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མར།
དགེ་དང་རྣམ་པར་དག་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་དགེ་བར་བཤད་པས་སོ། །
དོན་དམ་པའི་དགེ་བས་དགེ་བའི་གོ་ཆོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐོག་མར་དགེ་བ།
བར་དུ་དགེ་བ། ཐ་མར་དགེ་བ། ཞེས་ཆོས་དཀོན་
མཆོག་དགེ་བར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་
དགེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

ཟེར་བ་དང་། དེས་ན་སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེའི
དགོངས་པ་མཐར་ཕྱུག་གི་ལྟ་བའི་འཛོག།
མཚམས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་
རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཁྱོབ་
ཟུ་མས་ཕྱུས། རྒྱུ་ཆེན་པོ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་
བཤད་པའི་འཕྲོས་དང་ཡང་མཐུན་མོད།
ཐམས་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལེ་ལེ། དེང་སང་གྲུབ་ཆོད་ལྟར་
བཤད་ན་ངོས་མི་ཟིན་ཅིང་། དེ་མ་ཤེས་ན་
ཐམས་པའི་གཞུང་རྗེས་འཕྲང་དང་བཅས་
པ་རྒྱུད་ཟོས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་ཆོས་རྗེ་
ས་པཎ་གྱི་བཞེད་པས་ཆོས་དབྱིངས་ངོས་
འཛིན་ཚུལ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་
ས་པཎ་གྱིས་ཐམས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པའི་

༄༅། །ལྟ་བ་མ་དགོངས་པར་ཐག་བཅད་
ནས་ཕྱེད་རང་གིས་དགོངས་པར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་འདུག་པ། །ཕམ་ཉི་ཚེ། ཇི་ལྟར་ལགས་
སམ༔ ཡང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །
ཞེས་སོགས་འདྲེན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་
ལམ་ལ་ཟབ་པ་ཞེས་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་རང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་
པར༔ ཟབ་མོ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་
པའི་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟབ་མོ་ཉིད་

དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་སྐད་ཞུ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་གི་ལུང་ལ་ལུང་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེན་ཁྱེད་འདོད་པའི་བདེན་སྟོང་དེར་འདོད་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕྱེད་པ་ལ་སྟོད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་མི་རིགས་ཞེར། །ཇི་སྐད་དུ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུང་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་ཤུགས་རྟོག་ཡ་མ་བརྒྱུག་འདུག་གོ། །དེས་ན་སྟོང་པའི་དོན་ནི་ཐེག

༄༅། །ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལ་
གནོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དོན་
དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དབུ་མ་པས་
ཁས་བླངས། ཞེས་པ་སྟོང་པའི་གཞུང་གི་དོན་
དུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དྲི་མ་ཟད་དང་
མི་སྐྱེ་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་
པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོར་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་
འགྲེལ་ཚེ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། བྱང་
ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཚན་ཉིད། །ཅེས་པས་
བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་སྟོང་གི་ངོ་བོར་
བསྟན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་
དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྲེལ་ཚེ་ཡང་མེད་དོ། །སྐུ་

ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི
ངོ་བོ་ཞེས་པས་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐུ་ལྷག་མ་
གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་བསྟན
ཞེས་གསུང་པ་གཞུང་ལེ་ཤུགས་རྟོག་ཡེ་མ་
བཙུག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ
དང་། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ
པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར
ན། འགྲེལ་པར། རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི
མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། ཞེས་བཤད་པ་མི
འཐད་པར་ཐལ། འདིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དོན
དམ་པར་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར
མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ
དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ལྟར་ན།
གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐུ

༄༅། །ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར༔ མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་མོས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། ཁྱབ་པ་ཁས་
བླངས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེའི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་
སྨྲ་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་བྱུང་། གལ་ཏེ་
གནས་ཚུལ་གྱི་སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་
དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པར་སྨྲས་ན། སྐུ་
ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་

༄༅། །ཡིན་པར་མ་སྨྲས་ཤིག །སྐུ་ལྡོག་མ་
གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐུ་ལྡོག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལུགས་
གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལ་ལྤོར་གསུམ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་
ལེན་དགོས་ཏེ། ལུང་ལས། གང་ཕྱིར་དཔེན་པ་
དཔེན་སྐྱུར་ལས།། ཞེས་པའི་ལུང་གི་འགྲེས···
ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས།། གཞན
ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ།། ཞེས་པའི་ལུང···
འདི་བསྒྲུགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གོ་ནུས··
སོ་ཞེས་ཟེར། ལུང་དེ་ཙམ་ལ་སྐྱབས་འཆའ་

རྒྱ་ཡིན་ན། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར།། འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ།། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ངེས་དོན་རྒྱ་མཚོ་མཛོད་པ་པོ་ལ་རྟགས་གསལ་ཁྱབ་པ་ཐམས་ཅད་སོང་། ཡང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་དེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྒོམ་པས་ཉམས་མྱོང་གི་ལྟ་བ་ནི། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་

༄༅། །བའི་བློ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་
གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་
སྐྱེས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་
ཡང་དག་པར་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་པས་སྒོམ་པས་
ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་བསྟན་ཏོ། རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱའི་ཆོས་
ཉིད་མ་ཡིན་ན་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་དོན་འཇོག་
མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་བཞི་པ་ལམ་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་ཡང་བསྟན། བདེན་མེད་དུ་ཡང་བསྟན།
ཟེར་བ་འདུག་པ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་ཕོངས་པ་ཏོ།།
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གཞུང་ནས།

མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་
བཤད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་
པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཁས་མི་
ལེན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་ངེས་
དོན་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་
མཛད་པ་པོ་ལ་དགག་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
ཧེ་ཀཱ་རཾ་པའི་ཊཱི་ཀཱ་ར། རྣལ་འབྱོར་ཕྱིས་བཞི་
པའི་རྣམ་གཞག་ལོ། རྣལ་འབྱོར་ཕྱིས་བཞི་
པོ་འདེས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ༔ ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ལས་བཟློག་
ནས༔ ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྟོང་
དུ་ཞུགས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གང་ཟག་གི་

༄༅། །བདག་མེད་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་
དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་
ཡང་ཕྲ་རགས་གཉིས་ལས། དང་པོར་ཕྱི་དོན་
བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་རང་རྒྱལ་དང་།
སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་
དང་། གཉིས་པ་དེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམ་
བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་སེམས་ཙམ་
རྣམ་བརྫུན་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་
དུ་ཡོད་པ་བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
པའི་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་སོ་སོའི་དོན་ལ་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྟེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱིས་བཤད་པ། གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་

འབྱོར་གྱིས་སྐྱེ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད
པ། འཛིན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས
སྐྱེ་སེམས་ཙམ་པ་འདོད་པའི་ལྟ་བའི་ས་བཤད
པ། སྤྲོས་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱེ།
དབུ་མ་པ་འདོད་པའི་ལྟ་བའི་ས་བཤད་པའོ།།
དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་
པ་ནི། སྟོན་པ་དང་དེའི་བློ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་
པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།
གསུམ་པ་ནི། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད
ཅེ་སྙམ་དུ་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི
མཚན་ཉིད། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་
གསལ་ཏོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། བཞི་པ་ནི།
དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་

༄༅། །པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། ཚེས་དངོཾ
སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པ་དག་གཟུང་འཛིན་
གྱིས་བསྡུས་པའི་སེམས་ཙམ་ལས་འདས་
ནས་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དམིགས་
པ་དང་བྲལ་བའི་སྣང་མེད་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་
པ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། རྣལ་
འབྱོར་གྱིས་བཞི་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་འགོག་
པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་
དུ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་གཤེགས་
ལས༔ སེམས་ཙམ་ལས་ནི་འདས་ནས་ཀྱང་།།
སྣང་བ་མེད་ལ་གནས་པར་བྱ། །སྣང་མེད་
གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་

པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་པ་དེས་ཀྱང་རྣལ་
འབྱོར་ཕྱི་ས་གསུམ་པ་ཉིད་བསྟན། དེ་ཡིས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་པས་སེམས་
ཙམ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བ་ཡང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ལྟ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
དུ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།
གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་པར་
ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་གཞུང་
རྒྱ་མཚོ་ཡི། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲོག །
ཅེས་པས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་ཕྱི་ས་གསུམ་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ལྟ་
བརྒྱ་པ་ཐམ་འབྲིང་པར་བྱེད་པའི་དབུ་མ་
པ་ལྟར། ཡང་དག་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་
སྟོང་ཆེན་རྟག་པ་དམ་པ་ལ། ཚུར་མཐོང་

༄༅། །གོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པས། དེ་ཡོད་པ་མིན་
པར་བཞག་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་རྒྱུ་གོམས་
པར་བྱས་པས། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་མདོ་རྒྱུད་
ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་···
ལུགས་ལེགས་འགྱུར་བའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་·
ཤེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
ཐོབ་པ་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་མཐར་འཛིན་
པ་ཡིན་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་····
བཞིན་འོད་གསལ་བ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག
པའོ། སྐྱོན་ཆེའོ། །ཞེས་སྨྲ་· ·པ་ལ་ཁོ་བོས་
ནི་མཆོག་གི་ལུགས་སུ་མ་མཐོང་ལ། ཀླ་མ་
རེད་འདའ་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་
བའི་ལུགས་ཡིན། ཟེར་ནས་གཟུང་འཛིན་
ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མེད་སོགས་

གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་ཙམ་
ཞིག། དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁོ་
བོ་ཅག་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་ལས་འདའ་བར་མི་
མཛད་དེ། སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པ་དང་།
ཁྱེད་ཅག་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐུན་ལ། དེའི་ཚ་
ནས་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པ་དང་མཐུན་ལ།
འོན་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་ཤེས་སྟོང་པ་རང་གི་
ངོ་བོ་བདེན་པར་འདོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་
དེར་མི་འདོད་པ་ཁྱད་པར་དུ་མཛད་དོ།། དེས་ན་
ཁྱེད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྱིས་
སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོར་མེད་ཅེས་པ་
འདི་ཡིན་ལ། རྣམ་བརྫུན་པའི་ལྟ་བ་ནི། སྣང་

༄༅། །བའི་རྣམ་པ་སེམས་སུ་ཤི་བདེན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་སྐྲག་ནས། དེ་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱིས་དོགས་ནས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་རང་ལུགས་འཛོག་མཚམས་རྣམ་བརྫུན་པ་ལེས་མ་འཕར་པ་ཞིག་ཁས་བླངས་ནས་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་བརྫུན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོགས་སྨྲ་དགོས་པ་བྱུང་། ཞེས་རྗེ་རེད་མདའ་བ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་འཛིན་པ་གཞུང་བའི་ཚེ། ཇི་སྐད་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་མིན། །མཐའ་བཞི་ལས་ནི་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡི་རིགས། །ཞེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་ཀ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་

ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཞེས་བཤད་པ་དེའི་དོན་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དགྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། ལྟ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྫུན་པའི་སྣང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་མིན་ཏེ། གདོད་མནས་ཡོད་མ་མྱོང་ན་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་མེད་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ལས་བཟློག་པ་ལ་བྱའི། ཡོད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཟློག་པས་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་ཅིང་།

༄༅། །མཐའ་དེ་དག་སྤངས་པའི་དོན་དམ་····
བདེན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་····
ཞིག་ལ་མཐར་འཛིན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་
ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་དེ་དག་··
ཧུངས་ནས་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་འཛིན་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡོད་མེད་····
སོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པ་མི་སྲིད་དོ། ཡེ་ཤེས་
དེ་མཐར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་དོན་སྤྱི··
ཙམ་ཡང་འཆར་དུ་མི་རུང་ན། མཐར་འཛིན··
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་དེ་དཔྱད་གཞིར་གཟུང་
ནས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའམ།
མེད་པའི་རིག་པ་ནི་བསམ་པ་ར་བྲལ་བམ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་དང་། གཉིས་པ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཕ་མ་རྣམས་
དགའ་བར་བྱེད་པའི་དགུ་མའི་ལྷ་བཞི། གཞན་
བརྟན་ཆེན་མོ་སངས་རྒྱས་པ་སྐྱོངས་སོ་ཁ་ཀྱིས་
དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་
དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་ཨ་ཧོན་དུ་སོང་ཡང་།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་
པའི་སྤྲོས་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་མེད་
དུ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་
གསལ་བར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་འཛིན་གྱི་
རྟོག་པ་བཅིན་ཐབས་སུ་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་
མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ས་ལེན་
སྤོང་མི་ནུས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ལྟ་
མ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་འདི་དགོས་པའི་དབང་གིས

༄༅། །ལེགས་པར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ།
རྩུལ་ཇི་ལྟར་བྱས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་མ་འཚལ་ལོ།།
གཞན་དུ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ
མི་འཇུག་སྟེ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོར་···
མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་གང་གིས་ཀྱང་བདེན་
མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་མི་ནུས་པ་དང་། ཐབ་
པ་ལོ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་ཀྱང་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་
པ་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།
སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་
མོངས་ཏོ་བོ་མེད་གཟིགས་པས། ཞེས་སོ་
མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་
ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ···
མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྒོམས་པས་སྒྲིབ་པ་ཐམས་

ཅན་གདོང་མ་ནས་སྤྱོད་ནུས་པར་བཞད་དོ།།ཞེས་
སོགས་ཛེ་ཏཱ་རི་པའི་ཊཱི་ཀཱ་ར་གསུངས་སོ། །དེ་
རྣམས་ལ་རྟོགས་པ་ཞུས་ན། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་
དགྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ། ཡོད་མིན་མེད་
མིན་གཉིས་ཀ་མིན།།གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་
མིན་པ་མིན།།ཅེས་པའི་དོན་འཆད་པ་གནང་
བའི་ཚེ། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གི
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི
རྣམ་གཞག་མཛད་ནས། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟེང་
དུ་དེའི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གང་ཡིན་ཞེས་ཞུ་བོ།།དེ་ལ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་
པར་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པས་ཡོད་མེད་ལ་
སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ཚུལ་

༄༅། །མ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཕྱིན། དབུ་མ་ཆེན་
པོའི་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་བྲལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེའི་ཆ་ནས་ཡོད་མིན་
མེད་མིན་གྱི་འབྲུ་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་
དབང་ཡོན་ལ་མཛད་རྒྱུ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོད་རྟག་
ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་
ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོད་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ཞེས་པ་རྟག་ཆད་
ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ལ་འཇོག་པ་
ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེས་ན།
ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན།། ཞེས་
སོགས་མཐའ་བྲལ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཟབ་

མོ་ལ་འབྲུ་སྣོན་མཛད་པའི་ཚེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་ག་ཞད་པ་གནང་དགོས་ཀྱི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཀོ་ནའི་སྟེང་དུ་བ་ཞད་པ་མཛད་ན་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དབུ་མ་གསུངས་པ་དེ་ཀོ་ནར་འགྱུར་བས་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྐྱོན་དུ་གོ་ལེགས། དོན་བསྡུ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་བས། མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོ་ཉམས། དོན་དམ་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་ན། ཀུན་རྫོབ་མཐའ་བྲལ་འཛིན་མི་ཐུབ་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་མཐའ་བྲལ་འཇོག་དགོས་པར་

༄༅། །གོ་ལེགས། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་...
འགོག་པ་ན། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་...
མེད་དུ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་གཏན་ལ་....
འབེབས་མི་ནུས་པ་དང་། གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པ་དང་། གཏན་ལ་མ་ཕབ་ཀྱང་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒོམ་པ་རྒྱུད་པས་སྒྲིབ
པ་སྤོང་ནུས་གསུངས་ལ། འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་
པར་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་ཐལ།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་
གང་གིས་ཀྱང་གཏན་ལ་འབེབས་མི་ནུས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་མ་ཕབ་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཟུང་
ནས་སྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
སྒོམ་པས་ཉམས་མྱོང་གི་ལྟ་བ་འཁོར་ལོ་ཐ་
མར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བཞེད་པ་དང་
འགལ་ལོ། །ཡང་སྐབས་འདིའི་ཐལ་སྐར། ཟག་
མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན། གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དོན་དམ་
བརྟན་གཡུང་དྲུང་གི་བདེན་པ་ཐོན་ནར་རྒྱུད་བླ་
མར་བཤད་ལ། དེ་ལ་བདེན་མི་བདེན་སོགས་ཀྱི་
དཔྱད་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པས།
བདེན་འཛིན་དང་བདེན་མེད་དུ་འཛིན་པའི་
གཉེན་པོ་ཟུར་པ་རྒྱུད་བླ་མར་མ་བསྟན། ཞེས་

༄༅། །གསུང་པ་ལེ་ཡང་མི་བདེ་བ་ཡོད་དེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་
བླ་མར་བསྟན་པར་ཐལ། དེའི་གཉེན་པོ་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་
འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་དེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ༔ རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཕྲ། །ཞེས་
པས་འཕྲས་བུ་ལ་མཚན་འཛིན་ཙོས་བཟུང་
ནས༔ ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི།།
ཤེས་པས་ཆགས་པ་སྤོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པས་
དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ནི་སྐར་ལྔ་བཅུ་པ་ཐ་མ་རྣམས་འབྲིད་པར་
བྱེད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྒོམ་ཚུལ་སངས་རྒྱས་

བརྒྱངས་ཀྱི་ལྷུ་བ་སྒོམ་རྒྱལ་ལ་མཛད་འདུག་པ་
འདིའི་དོན་དེ་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྨད་གླིའི་
མདོ་ཚིག་ཏུ། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་
ལྷུར་བཙོས་པ་འབྱུང་བ་ན། ཞེས་གསུངས་པ་···
བཞིན་དུ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་བླ་སྒྲུབ་··
ཀྱི་རིགས་ཚོགས་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ། སློབ་དཔོན་
ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་འཇུག་
པ་སོགས་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་མའི་དུས་སུ་བྱུང་ཞིང་།
དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྷུར་བཙོས་པ་ཡིན···
གསུང་བར་འདུག་པ། ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི····
བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པ་མཁན་ཆེན་
ཞི་བ་འཚོ་དང་། སློབ་དཔོན་པདྨ་པ་སོགས་
མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་

༄༅། །ཞིང་༔ ལྷ་སྟོང་པོ་ཕྱེད་ཕྱེད་དུ་བགོས་
པས༔ ལྷ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུའི་བར་དུ་བསྟན་པ་
གནས་པར་བཤད་ལ། དང་པོ་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་
པའི་ལེའུ། སྒྲུབ་པའི་ལེའུ། ལུང་གི་ལེའུ་
སྟེ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ།
ཕྱིར་མི་འོངས། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་
གྱི་སྒོ་ནས། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་དང་པོ་གསུཾ་དང་།
བར་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་པ་
བདུན་པ་སོགས་གསུམ་ལ། མངོན་པ། མདོ་
སྡེ༔ འདུལ་བའི་ལེའུ་གསུམ་དང་དགུ་སྟེ།
དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཚམ་འཛིན་པའི་ལེའུ་སྟེ།
ལྷ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུ་བཤད་ལ། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཐ་
མ་རྣམས་མགུ་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་བ། ཞེས་

སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་སོགས་ཀླུ
སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ལ་ཐུར་ཟབ་·····
གནང་འདུག་པ། ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་རྣམས་སྐུ
སྒྲུབ་ཀྱི་ལྔ་བས་མཁྱུན་ལེགས་འདུག་ནའང།
ང་དཀའ་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ལོ། ལྔ་བརྒྱ
པ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ལོ། རྟགས་ཚམ་འཛིན་པའི
ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་དང་། ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི
བསྟན་པ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་གནས་པ་དུམ་བུ
གཉིས་སུ་བགོས་པའི་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ
དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས
པ་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། ཉིས་སྟོང
ལྔ་བརྒྱ་པ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་འགྲིབ་པའི
སྐབས་ཡིན་པས། ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ་གཉིས
པ་ལ། ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཞི་བ

༄༅། །འཚོ་བ་ཞིང་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་པཎྜི་ཏ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྔ་བརྒྱ་པ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ནུས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ…… བདེན་མི་བདེན་གྱི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་སྐྱེ་མི་སྲིད་དོ། དེ་ལ་དམིག་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་དྲུངས་ནས་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན……

འཛིན་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སློབ་དཔོན་གྱིས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྒོམ་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་ཇི་ལྟ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་

༄༅། །གྲུབ་ཏུ་བཞེད་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལན་
མཛད་པ་ལས་འོས་མི་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་
གདམས་ངག་གི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་
ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་
འགྲེལ་པར། སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་དག་མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་
གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་སྦྱོར་བས། དམིགས་
པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པ་
ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་རྣམ་
མཁྱེན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་བཤད་

ཅེར་། དམིགས་བྱ་ཡུལ་དང་། དམིགས་བྱེད་རྣམ་
མཁྱེན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་བཞད་
འདུག་པས་ཇི་ལྟར་ལེགས། ཞེས་ཞུའོ། །མདོར་ན།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བཞེད་པ་འདི་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་
ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་
ཕྱིན་ཆད་རྟག་མཐར་ལྷུང་བར་བཞད་ཅིང་། རྣལ་
འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་། དོན་
དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ན། །བགེགས་ལས་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ན་
སངས་རྒྱས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས།
ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར་ཡང་། གཞི་
ལམ་རྣམ་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

༄༅། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་གདམས་ངག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད
དུ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པར་
བཤད་འདུག་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུང་
ལ། བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ལ། ཇོ་
རེད་མདའ་བ་འགོག་པའི་ཚེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
འདི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་
ཞེས་གསུང་པ་མི་འཐད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
འགྲེར་ལྟ་བའི་རིམ་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ། སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་གསུམ་
བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་མ་བཤད་ལ། དེའི་
གཞན་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་ཕྱི་ས་གསུམ་ལས་
མང་བར་བཞེད་པ་རྣམས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་

རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་བ་
གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་...
ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཙམ་གཙོ་བོར་
སྒོམ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་...
རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་
སྒོམ་པ་དང་། ཐར་སེམས་དབུ་མ་པས་མཐའ་
བཞིའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་...
བོར་སྒོམ་པ་ཡིན་ལ། རྗེ་རེད་མདའ་བ་མཐའ་
བཞིའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་བདེན་སྟོང་གཙོ་
བོར་སྒོམ་པར་མཛད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་གཙོ་བོར་
མི་སྒོམ་པས། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་ལས་
ཨ་འཕགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཡང་འདི་སྐོར་
འབུ་ལེ་ཏེ། རྣམ་བརྫུན་པས་གཟུང་འཛིན་...
གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་

༄༅། །མ་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལོ།
སྣང་བའི་རྣམ་པ་སེམས་སུ་མི་བདེན་པ་ཙམ་
སྒོམ་པ་རྣམ་བརྫུན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། །རེད་མདའ་
བའི་ལྟ་བ་རྣམ་བརྫུན་པའི་ལྟ་བ་ལས་མ་འཕར་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ལེན་གནང་ན། རྣམ་བརྫུན་
པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལོ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །ཡང་
རྗེ་སྒྲ་འདིར། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་
ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་
སྙམ་དུ་ངེས་པར་གྱུར་ནས། ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་
གྱིས་བཞི་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གནང་བ་མི་འཐད་དོ།
འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གཉིས་
པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་པ་སྤྱི་བ་དང་། རྗེ་ཀརྨ་པའི་··

ཊཱིཀཱ་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསུམ་པའི
གཞུང་དུ་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཟུང་བ་
མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་
པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་
པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་
བྱས་ནས། ཞེས་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་ཐུན་
མོང་དུ་ཁས་ལེན་པསུ༔ཚུལ་ལ་འཆད་རིགས་
འདོད་ཚུལ
པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་རྗེ་ཀརྨ་པའི་ཊཱིཀཱར། གཉིས་
སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་ངེས་
པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཡེ་ཤེས་
ལས་གཞན་པའི་སྤྲོས་མཚན་གཉིས་པར་

༄༅། །སྤྲུར་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་
པ་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་འདི་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་དབུ་མ་
པ་ཕྱིས་པའི་བློ་ཅན་དག་གིས་ངེས་པར་བྱས་
ནས༑ དེར་ལྟ་བ་བརྟག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་མེད་
ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་
ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲངས་
པའི་བདེན་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལས་འཁྲུལ་ཚབས་ཆེ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་
པས་སོ། །སྙམ་དུ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་
པས་སོ། །ཞེས་ཨ་མ་ཆབ་ཅིག་བྱུང་བ་ལ། དྲིབ་

འདི་ཞུ་སྐྱོ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་
དོ།། ཞེས་དབུ་མ་པ་ཕྱིས་པའི་བློ་ཅན་དག་སྨྲ།ཞེས་
གསུངས་པའི་དབུ་མ་པ་ཕྱིས་པའི་བློ་ཅན་དེ་སུ་
ཡིན་ཞེས་ཞུ་འོ།། དགེ་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ། བློ་
བ་གྲགས་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཡིན་ནོ།། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དགག་ཏུ་མི་ལེཾ་
ད་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པར་ཁོ་བོ་ཅག་ག་ལ་འདོད་དོ།
ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གང་གི
སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྨྲ་བའི

༄༅། །དབུ་མ་པ་ཁྲེས་པའི་བློ་ཅན་དེ་སུ་ཡིན་
གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསུངས་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་
ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་མེད་
དགག་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་ག་ལ་
སྨྲ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སྔ་ཁས་ལེན་མཁན་
གཏན་མི་སྲིད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཞེས་སོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བཞི་པ་
ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་ག་ལེ་རིགས། ཞེས་ཞུ། ཡང་
དྲི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། སྔོན་པོ་དང་དེའི་བློ་དག་ལྷན་
ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
ཀྱི་རྟགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་

པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་
སམ་མི་ནུས། དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་འདི་སེམས་
ཙམ་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། དེའི་
གོང་དུ་རྣམ་བརྫུན་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསུམ་པ་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། གལ་ཏེ་མི་ནུས་ན།
སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་
ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཅིག
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་
ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་
བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་ནུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ

༄༅། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྐྱེ། ཞེས་པ་འདིས་···
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྗོ་ཁ་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་མི་ནུས་པར་ཐལ། ལྟོན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
ཙམ་པའི་ལྟ་བ་རྗོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་
མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་
གྱི་རི་ཁ་པའོ།། དེས་ན་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་
བརྫུན་གཉིས་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་མི་
འགལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་···
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ། རྣམ་
བདེན་རྣམ་བརྫུན་གཉིས་ཀའི་བསྒོམ་བྱའི་
གཙོ་བོའི་ལྟ་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་རྣམ་བདེན་བརྫུན་གཉིས་ལ་གྲུབ་
མཐའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་ཞི་མང་དུ་ཡོད་དོ།།

ཕོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། བསམ་བྱུང་གི་རིག་པ། སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར། བསྒོམ་པའི་འབྲས་བུའོ།།དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར༔ ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སྒོམ་པས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡང་ཞར་ལ་བསྟན། གཉིས་པ་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་

༄༅། །སྒོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ
ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པའོ།།དང་པོ་ལ་ཡང་།
བསམ་བྱུང་གི་རིམ་པ། སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་
འབྱོར༔ བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུའོ།། དང་པོ་ནི།
སྔོན་པོ་དང་དེའི་སྣོ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ
ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི
དོན་ནི་མེད་དོ།།ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་།
ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། འཛིན་པའི
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ
ཡོངས་སུ་མ་ཐོར་བས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མངོན་པར
ཞེན་པ་སྤྲངས་ཏེ། ཞེས་པས་བཤད། གཉིས
པ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་ནི།གཟུང
བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར

སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ།
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི
ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ།།རྣམ་
དུ་ངེས་པར་གྲུབ་ནས་ཞེས་པས་འཆད།འདིའི
དོན་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་མེད་ན།
གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་སྣང་བའི་འཛིན
པ་མ་འཁྲུལ་བ་ཡང་མེད་དོ།།རྣམ་དུ་རྗེས
ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རེས་པར་སེམས་པས
འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད། གཟུང
འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར
རིག་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པ་དེ་ཡང
བསལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག

༄༅། །པའི་ཡེ་ཤེས་འབབ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པ་སྟེ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །རྣལ་འབྱོར་
ཕྱིས་གསུམ་པ་ལ། གསམ་བྱུང་གི་རིག་པ།
སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར། བསྒོམས་པའི་
འབྲས་བུ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་
པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པར་ན་
གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
སོགས་པར་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་
ཡིན་ནོ་རྣམ་དུ་བསྒོམས་པས། ཞེས་པས་
འཆད༔ གསུམ་པ་ནི། བསྒོམས་པའི་སྟོབས་
གྲུབ་པ་ན། ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དངུལ་ལ་

སོ་ན་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ། འཁྲུལ་པའི་མཚན་
མ་མཐའ་ལ་དག་སྤྲངས་པ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་བློ་རྣམ་པར་མི་རྟོག
པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་
ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་
པས་འཆད་ཅིང་། དེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་
བྱ་རྒྱུ་ལ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན། ཇེ་ན་སྒྱུ་མ་
ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་བློ་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་
ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན་ཞེས་
པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྣང་བ་
ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་
ལ་མཁས་པ་མང་པོ་འདི་སྐད་གསུང་སྟེ།

༄༅། །གཞུང་འདིས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བར་གསུངས་པས་མཉམ་གཞག་སྣང་བཅས་བསྟན་ཞེར། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་ལྡོའི་སྒྲིང་ཡིག་བདུད་རྩིའི་ཐིག་ལེ་ལས། སྒྱུ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་པ་ནི་རྨོངས་པ་ངོ་མཚར་སྐྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ །ཞེས་ཕ་སྐད་ནོར་བར་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉཾ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་རྟེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མར་སྣང་བར་འདོད་པ་ལ་ནི་དབུ་མ་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན།

བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་དྲུ་མར་འབྱུང་
བ་ལྟར། འཕར་པ་སློབ་པའི་མཚམས་གཞག་
རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། སློབ་པ་འཕར་པའི་མཚམས་
གཞག་ལ་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྣང་
ཚུལ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
འགྲེལ་ཆེན་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་སློབ་པའི་
མཚམས་གཞག་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། བརྒྱུད་
སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་འཐུན་ཆེན་མོར།
ང་བས་ན་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་ནི་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་

༄༅། །ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་ཉིད་
རྟོག་པ་ལ་མངོན་པར་བསྟོན་པའི་བློ་ཅན་རྣམ་སྨྲ་
ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་
ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་
པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་རྣམ་
པར་དག་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་
ཀྱི་རིམ་པར་གྲུས་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་།
དུས་རིང་པོའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒོམ་པས་སྒོམ་
པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམས་
ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མཐའ་དང་བྲལ་ཞིང་། སྲིད་པ་རྩེ་
སྲིད་བར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

ཙམ་གྱི་རྒྱན་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པ་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཡིན་གྱི། གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ། ཞེས་པའི་མདོ་དོན་འཆད་པའི་ཚེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། མཉམ་གཞག་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་མང་དུ་

༄༅། །ཡོད་དོ། །འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས་
ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་འགྲོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོ་ཞ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་
སྒྱུ་མ་ལྟེ་བའི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྒྱུ་མ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། གོང་དུ་དེ
ལྟར་ན་སྒྱུ་མའི་གླང་པོས་སྒྱུ་མའི་གླང་པོ་...
གཞན་ཞིག་ཕམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཞེས
གཉེན་པོ་བརྟེན་པས་སྤང་བྱ་བརྟུན་པ་སྤོང་
ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། གནད་གཅིག་པས...
མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་
ལ་ངེས་པར་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ...
མ་ཡིན་པར་གཞུང་འདིས་སློབ་པ་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་སྣང་བཅས་སུ་བསྟན...

ཅིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་དང་། དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
བཞེད་པ་ལ་ནང་འགལ་འགྱུར་སྟེ། སློབ་པའི་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུར་སྣང་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་
སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་
ཡོད་པ་གང་ཞིག ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཕགས་
པ་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རོ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་བདེན་སྟོང་

༄༅། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་པ
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་
མ་ལྟ་བུར་སྣང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག
ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་ཞལ་བཞེས་ལ་སོང་། ཡང་སློབ་དཔོན་
སེངྒེ་བཟང་པོའི་ལུགས་འདི་ལ། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པ་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་
མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་
འཕྲུན་ལས། དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་
དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ཇི

ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བརྙེས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་
པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོག་
པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ།། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
རྣམས་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྒྱུ་མ་ལ་སྒྱུ་མཁྱེན་
པ་བཞིན་དུ་གྲགས་པ་ཙམ་དང་། བདེན་པ་ཉིད་
མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པ་ཉིད་དུ་མངོན་
པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་དོ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་
རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།། ཞེས་སྟོང་
ཉིད་རྟོག་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་སྒྱུ་མ་མཁན་ལ་ཛེའུ་ཤིང་ཏ་སྐྱར་དུ

༄༅། །སྣང་ཡང་ཇི་ལྟ་ཞིག་རྟ་གླང་དུ་མི་འཛིན་
པ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་
བོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་
པར་སྣང་ཡང་། བདེན་པར་མི་འཛིན་པར་གསུངས་
པས༑ དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་
པར་ཇི་ལྟར་རིགས་ལགས་ཞིག། ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་མདོན་འགྲེལ་ཆེན་དྲངས་མ་ཐག་པ་
དང་འགལ་བས་ཇི་ལྟར་ལགས། གཞན་ཡང་
འགྲེལ་ཆེན་སྟོང་འཕྲུན་ལས། དེས་ན་དེ་ལྟར་
དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འགའ་ཡང་ཞེས་རབ་
ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་
བཙམ་པ་དང་དམུས་ལོང་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་
བར་རྐྱེན་མཚང་བའམ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་

མ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཞེས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་གཏན་མེད་པར་གསུངསྶུཿདང་། བདེན་གྲུབ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མ་གཟིགས་པ་དང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཚད་ལྡན་སྒོམ་དུ་མི་རུང་བར་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་ལེགས། ཡང་རྗེ་ཀརྨ་པའི་ཊཱི་ཀཱ་ར། གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་མཛད་འདུག་ན་འང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་སྟོང་ལ་མ་བཤད་ཅིང་རང་སྟོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏོ། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།

༄༅། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རབ་འབྱོར་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་མི་འགལ་བ་ལ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲོར་བར་གྱུར་པའོ།། ཞེས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས།དོན་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་

གྲུབ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོར་བ་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་འཕྲུན་ཆེན་མོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་རིག་པ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་གི་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་མ་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་སྐྱེས་པ་མེད་པ་ན་མ་རིག་པ་ཇི་ལྟར་ལྡོག ཇི་སྲིད་དུ་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་འཁྲུལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་

༄༅། །བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་འབྲེལ་
བ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྟག་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལས་བཟློག་པ་ཚད་མས་མི་གནོད་
པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་།
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནི། ཤིན་
ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་
ཡིན་ཡང་། འགལ་བའི་ཆོས་སྨྲས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་
སུ་སོང་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པས་ན་གང་
གི་དེ་མ་སྤངས་པས་ཐར་པ་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་བ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི། མ་རིག་པ་
ཉིད་གང་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདི་ནི་ཕྱི་

ནོ། །ཞེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་གསལ་བར་བཀག་
ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྗེ་
ཀརྨ་པའི་ཞྭ་སྣར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་འདུག་པ་
དོན་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལས་ཆེ། ཆོས་རྗེ་
ཤཱཀྱ་མཆོག་པ་སྤྱིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་། ཁྱད་པར་
དུ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུ། [ལུགས] གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཀང་
བརྟགས་ནས་བསྒྲུབས་པས། བརྒྱད་སྟོང་
འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་འདི་རྣམས་ལ། ཆོས་
རྗེ་ཤཱཀྱ་མཆོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་

༄༅། །རྣམས་ཀྱིས་འབྲུ་ཅིག་རྒྱག་དགོས།
བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གོང་དུ་དྲངས་པ་དང་།
ད་ལྟ་དྲངས་མ་ཐག་པ་འདི་རྣམས་ལ་འབྲུམ་
བྱུང་ན། ཕྱིན་འཆད་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་
མཐའ་སྨྲ་བའི་སྐབས་སུ་བདེན་གྲུབ་ཁས་
ལེན་པ་འདི་དོར་ཅིག །གཞན་ཡང་། སྤྱི་ཆོས་སྨྲ་
སུ་དྲི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོས་
མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པའི་ལྟ་
བ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟ་བ་ལ་ཕྱིར་
རིགས་སམ་མི་རིགས། ཞེས་ཞུ། འདི་ལ་ལུ་ག
གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད་པ་པོན་རེ། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་པ་
དང་བཅས་པ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་གཉིས་ཀ་ནས་
བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་དང་། རྗེ་བོས་

མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ལྷུ་བའི་སླུ་
གཉིས་ཀ་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཡིད་རྟ་ཞོན་ནས་
སླུ།། རིག་པའི་སྲབ་སྐྱོགས་འཛུ་བྱེད་པ། །དེ་
དག་དེ་ཕྱིར་ཇི་བཞིན་དོན།།ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་
འཐོབ་བོ།།ཞེས་འབྱུང་ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི་རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའོ།།
ཞེས་ཟེར་བ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གཏན་མི་འགྲོ་སྟོ།ལུང་
དེའི་དོན་ནི། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་
པའི་ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་དང་། དོན་དམ་པར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་
གཉིས་པོ་འདི་ཉམས་སུ་བླངས་པས་ཐར་པ་
འཐོབ༑ ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་
པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་

༄༅། །ཞི་བ་འཚོ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི། ཚུལ་
གཉིས་པོ་དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་དམ་མི་
བཞེད༑ བཞེད་ན་ཁྱེད་རང་ལ་འཁོར་གསུམ་
འགྱུར་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་
བཞེད་པར་ཐལ། དེ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་
གཉིས་པ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཁྱབ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། དེས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་
པར་ཐལ། དེས་སྐབས་འདིའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་
དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་
ཁས་བླངས། འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་

གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསེར་མདོག་ཅན་
པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འཕག་ལ་འདུའི་
ཕུང་པོ་ལ་སྐྱོར་བ་འདུག་པས། རང་གི་གྲུབ་
མཐའི་སྐྱོན་དུ་དགོངས་པར་མཛད་ལོ། ཕྱིན་
ཆད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
ལ་རང་གང་འདོད་ཀྱི་བཤད་པ་མ་བྱེད་ཅིག།
ཇོ་བོ་རྗེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཆ་
མེད་པའི་རྒྱུས་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ཇོ་བོ་རྗེས་
སློགས་བམ་རིན་པོ་ཆེར་ལྟ་བའི་གླུ་ལས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པའི་མེད་
དགག་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་
བར་གསུངས་ཤིང་། དེས་ཐུགས་མི་ཆེ་མན་
ཇོ་བོ་རྗེས། ཆོས་ཉིད་གང་གིས་རྟོར་ཤེ་ན།།

༄༅ །ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན།། དེ
ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ལ།། སངས་རྒྱས
ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མེད།། ཞེས་པ་འདི་ཀླུ་སྐས
མགོར་གཞོག་ལ། ཇོ་བོ་རྗེ་ལ་གསོལ་བ་ཕྱོབ
མཛོད༑ ཡང་འདི་བསྒྱུར་ནས་ཞུ་དགོས་ཏེ།
རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས། གལ
ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་པའི་མཐར
ལྷུང་བའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ།། འོ
ན་ཁྱོད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་པའི
ཕྱིར་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་བར་འགྱུར། ཞེ་ན།
ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པས་མེད
པར་མི་འདོད་དོ། འོ་ན་ཇི་ལྟར་འདོད་ཅེ་ན།
ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཇི་ལྟར་གནས་པ
དེ་ལྟར་འདོད་དོ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཆད་པའི

མཐའ་ལས་གྲོལ། དོན་དམ་པར་ནི་གང་དུ་ཡང་
མ་གྲུབ་པས་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
དབུ་མའི་ལམ། ཞེས་པ་འདི་ལ་སོགས་པ་
རང་གི་རྩ་བའི་བླ་མའི་ལུགས་རྣམ་པར་དག
པ་ཡང་ཐོར་བར་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་
བྱེད་གང་ཡང་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མ་འཛོམ་
ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་
ལས། སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལྟ་བ་མཐོ་བ་སོགས་
བཤད་དོ། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། ཕར་ཕྱིན་
ཐེག་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ལས། །ལྷག་པའི་ལྟ་བ་
ཡོད་གྱུར་ན། །ལྟ་དེ་སྤྲོས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་
སོགས་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་

༄༅། །ལ་ལྟ་བ་མཐོ་དམའི་ཁྱད་པར་མེད་
པར་གསུངས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་
པཎ་གྱིས། ཐབས་ཀྱི་རྒྱ་ནམས་ཐལ་ཆེར་
མཐུན། །སྨིན་གྱི་དབྱེ་བས་བཟང་ངན་འབྱེད།།
དེ་བཞིན་སྟོང་ཉིད་ཐལ་ཆེར་མཐུན།། འབྲས་
བུ་བཟང་ངན་ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད།། ཞེས་ཉན་
རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་
ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་ཆོས་རྗེ་ས་
པཎ་གྱི་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་བཀག་པ་
སོགས་མི་རིགས་པ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་། རེ་
ཞིག་བཞག །ཆོས་རྗེ་གསེར་མདོག་ཅན་པ་
དང་། ཀརྨ་བ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དྲི་བ་འདི་
ཞུ་སྟེ། དབུ་མཆན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི

བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནམ་མིན། མཁན་ཆེན་ཞི
བ་འཚོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནམ་
མིན༔ གལ་ཏེ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན། སློབ་
དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེས་མཛད་པའི་སྒོམ་
རིམ་གསུམ་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་
མ་སྣང་བ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་བཞེད་པའི་
དབུ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབུ་མ་སྣང་བར།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན༔ དབུ་མ་སྣང་བ་དང་སྒོམ་རིམ་གསུམ་དུ་

༄༅། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཚིག་ཇི་ལྟར་ཡོད་
སྟོན་པ་གནང་དགོས། གལ་ཏེ་དབུ་མ་རྒྱན་དང་
དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་
བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན།
འོ་ན། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་སྨྲའི་
དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །
དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །བདེན་པར་
མེད་དེ་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། །ཞེས་པའི་
གཞུང་འདིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟ་
བ་བསྟན་གྱི། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་གཏན་
མི་འཆད་པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་
འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་དབུ་མ་
ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བསྟན། ཞེས་ཞུ། གཞན་ཡང་།

ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པའི་ཚོས་
བཞེད་དམ་མི་བཞེད། བཞེད་ན། གཞུང་དྲངས་
མ་ཐག་པར། ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་།།
དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར།། ཞེས་དང་།
དབུ་མ་སྣང་བར། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་
རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འཁྲུལ་བའི་བློ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བཙེས་བྱའོ།། ཞེས་སོ།།
དང་འགལ་ལོ། མི་བཞེད་ན་ནི་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་
ཀྱིས་གཞུང་འདྲེན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡི་ཞེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འགལ་ལོ།། གལ་ཏེ་
དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་
བའི་གཞུང་ཡིན་པས། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་མི་བཞེད་
དོ།། ཞེ་ན། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་

༄༅། །གང་བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་...
བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲས་
ཁས་ལེན་ཐུབ་སྟེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རིགས་ཚོགས་
ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་
ཡིན།། ཞི་འཚོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས་མཛད་
པའི་དབུ་མ་རྒྱན་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་
ཀྱང་དེ་དང་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་..
ཕྱིར།། རྟགས་ཉམས་སོང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར
ཐུག་ཡིན་པ་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་..
པ་ཡིན་ན། འོ་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར། ཕུང་
པོ་རྣམ་དཔྱད་སྟོང་པ་ཉིད། །ཆུ་ཤིང་བཞིན་
དུ་སྙིང་པོ་མེད། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་...
ལྡན་པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན།།

ཞེས་ཕྲས་འཁོར་ལོ་ཐར་མ་ནས་བ་ཤད་པའི
སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་
གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་
ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །འགྲེལ་བས།
ཕུང་པོ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆད་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལེས་རིང་དུ་བྲལ་ལ། ཞེས་
གསུངས་པས། ཕུང་པོ་ལ་རིགས་པས་དཔྱད་
ནས་མ་རྙེད་པན་ཅང་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཆད་
ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་ཐར་པའི་
དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་དུ་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་

༄༅། །པར་བཤད་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་
ཁོ་བོ་ནི་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ལུང་
འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་རྣམ་དཔྱད་སྙིང་པ་ཉིད།
ཆུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྙིང་པོ་མེད།། ཅེས་དོན་
དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་
པའི་ཚེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་མ་རྙེད་པའམ།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་མེད་པའི་མེད་དགག
དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་
དགོས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ། མ་བརྟགས་ན་

ཉམས་དགའ་བ་ཆུ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་དང་འདྲ་བར་
ཕྱི་དང་ནང་ན་སྙིང་པོ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐཾས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་
གིས་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་སྒོམ་པའི་སྟོབས་
རྫོགས་པའོ། འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་དང་།
དངུལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར། འཁྲུལ་
བའི་མཚན་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉིད་
ཀྱིས།། རང་ཉིད་ཚད་མར་གྱུར་པ་ཡང་དག་པའི་
དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དོན་འཛིན་པའི་ཚེ།
ཆུ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཞེས་
བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལེགས་པར་བཤད་

༄། །པ་བླ་ན་མེད་པའོ། །དེས་ན་ལུང་འདིས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཡིན་ན། མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་
པའི། །སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་
བཤད་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན། ཐབས་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་ཀུན་
མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་
ཏེ། དེས་ན་འདུས་པའི་སྐབས་སུ། དོན་དམ་
འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་
མའི་སྐུ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་

ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འདོད་ཅིང་། དུས་འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བ་ཡང་ཀྱང་། གཟུགས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་འདོད་པ་བཞིན་དང་། འདུས་པར་སྟོང་པ་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ། སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇོག་དགོས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཞན་ལུར་མཐར་ཐུག་ལུང་འདྲེས་སྟོན་ཞེས་འཆད་དགོས་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་

༄༅། །ཉིད་མཚན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པར་
ཐལ། དེས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་
ཉིད་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཀུན་མཆོག
ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ
ཡིན་ལ་འཆད་རིགས། དེས་དགག་བྱ་བདེན
གྲུབ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་རྣམ
ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ
བས་སྟོང་ཉིད་ལ་མེད་དགག་གིས་ཁྱབ་པ
ཁས་ལེན་པར་རང་གཞན་ཀུན་མཐུན་པར
ཇི་ལྟར་འདོད་ཞུས། རྩ་བ་དང་པོ་ནི། དབུ་མ
འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། བདེན་པ་གཉིས
ལ་འཇུག་པའི་མདོ་དྲངས་ནས། རྣམ་ཀུན
མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས

པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་གང་ཞིག །དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་

༄༅། །བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཞལ་ཏེ་ལུང་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །ཁ་ཅིག་སྔར་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལུས། དོན་དམ་འོད་གསལ་སོར་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་

པར། ད་ལྟ་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་ལ་གོ་བ་རབ་པ་
ཆགས་པ་ཙམ་ཡང་དཀའ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་རྟོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་འདུག །དེས་ན་
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣ་གས་རིམ་ཞེས་པ།
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཁྱད་པར་
ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་གི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ལ་འཇོག་པ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་རྗེ་ཀརྨ་པའི་
ཞི་སྐར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་ཕྱི་ས་
གསུམ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་
ཀུན་བཏུས་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་
གྲོལ་བའི། །རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །
རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པའི་གཞུང་དུ་བསྒྲགས། །ཞེས་པ་ཡང་

༄། །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་འཆད་
གྱེད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས་གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བརྫུན་པ་དང་
མཐུན་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུཾ་
པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་"
ཤི་ཤིགས་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུཾ་
པའེམ། །ཕི་ཐོ་ཙག་ལྷུར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ས་གཉིས་པ་གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་
ཅེ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་ཞེས་སོཿ
ཀྱི་གཞུང་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྟན་པའི

ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་
མ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་
འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་
ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གཞན་ཡང་སེམས་
ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དམ་མི་
འདོད། གལ་ཏེ་མི་འདོད་ན། སྔར་བཤད་པ་
རྣམས་འགལ་མེད་དུ་འགྱུར། གལ་ཏེ་སེམས་
ཙམ་པས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་
འདོད་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་

༄༅། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངེས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། ངེས་གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གསེར་མདོག་ཅན་པས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། །ཅེས་པའི་རྣམ་ཤེས་འདི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་འཆད། ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་རྒྱུ་ཡིན་པས། ཐེག་ཆུང་དང་ཕྱིས་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ། རང་མི་འདོད་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྲིས་ནས་གཞུང་བཅོས་པའོ།། འོན་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགག་ལ་མི་འགག་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསེར་མདོག་ཅན་

པ་ན་རོ། དེ་གཉིས་འགལ་ལོ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག
པའི་བསྐྱེད་པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་གཟུང
འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་བློ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
དོན་ཏེ་དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་
ཀྱི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དོན་ཡིན། ཞེས་བྲེར་ཞིང་། དེ་གཉིས་འགལ་ལོ་
བ་ལ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི། སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་
ལས༑ རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས།།
ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་བ།། ཞེས་
དང་། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟེན་ཡེ་ཤེས་
ལ་རྟོན། ཞེས་དང་། སུམ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་ལས།
བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ།། སྣ་ཚོགས་
དག་ནི་གང་འབྱུང་བ།། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་
འགྱུར། ཅེས་པས་རྣམ་ཤེས་དོན་སྣང་གཟུང་ཞིང་། ཡང་

༄༅། །དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་
འཛིན་མེད། །དེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་པ། །
འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས། །གཞན་
ཀུན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །གནས་ངན་ལེན་པ་
སྦྱངས་པའོ། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་རྫས་གཟུང་
པའི་ཕྱིར་དང་། དགུ་མཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་
བུའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ཡོད་པར་གང་
གིས་དཔྱོད་པར་བྱེད། རྣམ་པར་ཤེས་པས་
སམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡིན་གྲང་ན། གལ་ཏེ་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་
སོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ།
མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རེ་

ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔྱོད་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་...
ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་དགོས། དེས་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་
པོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་
འཛིན་པར་བྱེད་དོ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྲོས་པ་ཐམས་
ཅད་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན།
ཞེས་ཟེར། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་
རྟོག་བཏགས་ཡིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་...
དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ར་རྣམ་ཤེས་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིསར་
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་གཏན་མེད་དུ་

༄། །ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀར། སེམས་ཡིད་
རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད། དབུ་
མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ་དེ་དང་མི་འཐུན་པའི་
བཤད་པ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལོ། དབུ་མ་ཆེན་
པོའི་བསྟན་བཅོས་དང་དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་
སྐུ་མཆེད་གཉིས་ཀ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་
པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཏེ། འགྲེལ་པ་དོན་
གསལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་
ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་
ཁྱད་པར་ཅན་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གྱུར་པ། ཆོས་
སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་
པ༑ གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་

ལས་བྱུང་བ་གཏོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་དགོས་
པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྒྲུ། ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་
བར་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་རྣམ་
ཤེས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་
ཤེས་འགག་ལོ་ག་འདི་འདྲ་ནོར་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
ཤེས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་
ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ།
རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་
ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་

༄༅། །པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི
དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་འདུག
པ་གསུང་རབ་སྤྱི་འགྲོའི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད
ཞལ་ཕྱིས་བཞེས་ཤིག །འོན་པོང་དུ་དྲངས
པའི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྣམ
ཤེས་འཁྲུལ་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྣང
ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་།
ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས
སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ནུས་པ་ལུང
དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ
པའི་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པ་ལུང་དེའི་དོན་མ
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིག་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན་ཞེས
སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ
སྣང་ཙམ་གནས་ལུགས་སུ་མི་འཛོག །ཡེ
ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་གནས

ལུགས་སུ་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། དྲང་
དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་
དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་།
ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ
བོ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ནི།
དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི
དོན་ཡིན། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྲགས
པ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་འདི་འཐད་ཅེས་སྨྲ་བར་མི་བྱའི། གང་
ཟག་དེའི་གསུང་ལ་རིགས་པས་བརྟག་དཔྱད་
བྱས་ནས་འཐད་པར་ངེས་པ་ན་གང་ཟག་དེའི
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ
རྟོན་པའི་དོན་ཡིན། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ…
བུར། གཟུགས་མེད་སྒྲ་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ
ངན་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་དང་། སྙིང་པོ་མེད་ལ
སྙིང་པོར་ཤེས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས…

༄༅། །པར་གཞན། །ཞེས་སྨྲ་ངན་པ་ལྟ་བུར་
སྣང་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག
པ་ནི། ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། ཞེས་པའི
དོན་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཚིག་གསལ་གྱི་དོན……
ཡང་། ཀུང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བདེན་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡོད་པར་མི……
འཇོག་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི
བདེན་གྲུབ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། ཀུང་དན་
ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཚན་མ་ཞི
བའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས
པའི་དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཅོད……
པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི།
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས
ཀུང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པར་ཡོད་པར……
མི་དཔྱོད་དེ། དེ་ནི་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ……
བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་

སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པའི་དོན་ཡང་། གང་ཟག
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི། གཉིས་སྣང་སྣ་ཚོགས་པ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། གཟུང་འཛིན་
རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པ་
གནས་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
ཡང་༑ བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉེར་འདོགས་པ། །
ཞེས་པའི་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་བའི་དོན་འཆད་
རྒྱུ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་
གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་འགྱུར་
རོ༑ ༑དེས་ན་དབུ་མ་རྒྱན་རྩ་བ་ཉིད་མེད་···
པར་སྨྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་ན། ཚུལ་
གཉིས་ཤིང་རྟ་ཆེན་ནས་སུ། །རིག་པའི་····

༄༅། །སྤྲུལ་སྐྱོགས་འཛུ་བྱེད་པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་རྒྱུ་ལ་མ་ཆོད་བར་འགྱུར་ཞིང་། དབུ་མ་སྣང་བ་དང་སྒོམ་རིམ་སོགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གཞུང་མེད་པར་འགྱུར་བ་····སོགས་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བས། དབུ་མ་རྒྱན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའི་གཞུང་དུ་····བཞེད་དགོས་ཞིང་། བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ན་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་····བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཏོ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་··ཕབ་ཅིང་། གོང་དུ་ལུང་དྲངས་པར་ལྟར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ།

བདེན་གྲུབ་གཏན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་། འགྲེལ་
པ་དོན་གསལ་གཉིས་ཀར་སློབ་དཔོན་རང་…
ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འཆད་པའི་ཚེ་ངོ་བོ་ཉིད་…
མེད་པར་སྨྲ་བའི་ལྟ་བ་གོ་ན་བཤད་ཀྱི།
གཞན་སྟོང་རང་ལུགས་སུ་གཏན་མ་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རྗེ་ཀརྨ་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་
གསེར་མདོག་ཅན་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ། ཅི་ཞིག་ལྟར་
ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ན། ཞེས་པས་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ…
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དེ་མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག
པའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་
པ་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཡ་མ་གོ་སྟེ། རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་ལ། རང་རིག་པའི

༄༅། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་
གཅིག་ལས་འོས་མེད་སྙམ་དུ་དགོངས་པར་
འདུག་ནའང་། སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་རིག་པར་བྱ་
བའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གསུང་
རབ་སྤྱི་འགྲོ་ནས་བཀོད་པའི་རང་རིག་འཛིན་
རྣམ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ལྟ་བུ་གཏན་མ་
ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་ལོ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན།
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་
དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱི་ནང་
སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱིས། མཉམ་གཞག་སོ་སོ་
རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་
རིག་ཁས་མི་ལེན་པས་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལ་འབྲེལ་
ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས་ཏེ་ཇི་ལྟར་ལགས།
ལྟ་བའི་འཛོག་མཚམས་གཙོ་ཆེ་བ་འདི་ལ་
དཔྱད་ན། ཇོ་ནང་པ་དང་། རྗེ་ཀརྨ་པ་དང་།ཆོས་

༄༅། ཤཱཀ་མཆོག་པ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་སྟོང་
པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག
དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི
ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཡིན
ཞིང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི
ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས
ལ་བྱེད་ལ་འདི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས
གསུང་པ་འདི་རྣམས་མདོ་སྡེ་དགོངས
འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ན་གཟུང་འཛིན
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས
མཐར་ཐུག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དགོངས
འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟུར་གྱིས་བསྟན། ཞེས་ཞུས་

༄༅། །ཞུ་འདེས་བསྟན་ཞེས་པ་ཞིག་
གཞུང་དགོས། གཞན་ཡང་། དགོངས་
འགྲེལ་ལེས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལེས། ཡོངས་
གྲུབ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་
རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་
དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱར་ཡང་།
དགོངས་འགྲེལ་ལེས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པའི་མཚན་
ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཙམ་དང་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོང་
གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་
བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། མཁས་པ་དག་ཚེམ་སྤྲའི་ཞུས་པ་ལ་
སྲུགས་རྟོག་རྒྱུག་ཅིག །ཡང་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་ལུང་འདིས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་
།ཆོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་
ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་
པའི་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ཀྱང་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་
མེད་པ་ཙམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་
ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་མི་
འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་
འདུས་བྱས་ལ་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལ་འབྲུ
རྒྱུག་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་
མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དགོངས་འགྲེལ་

༄༅། །ཕྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ།
ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་དཔེ་འཆད་པའི་ཚེ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་
ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་
ལྟ་བུར་ནི་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་
ཡང་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་
ཕྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཅིག་ལྟ་བར་
བྱ་སྟེ། ཞེས་ནམ་མཁའ་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་
རིག་བྱ་བཀག་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་ཆོས་
བདག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་བསྟན་
འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་སྐྱོགས་བཤད་ཀྱི་
འབྲུ་རེ་ཙམ་བསྟན་པས་བློ་གཟུ་བོར་གནས་
པ་རྣམས་མགུ་བར་མི་འགྱུར་བས་བསྟན་པ་

དཔང་བཞག་གི་འབྲུ་ཞིག་དགོས་པ་འདུག་
པ་ཇི་ལྟར་ལགས། ཡང་མདོ་དྲངས་མ་ཐག་
པ་ལས། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཐམས་
ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ནི། དོན་
དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་
མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་
སོང་བ་ཅིག་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་དོན་གང་ཡིན།
ཞེས་ཞུ་ངོ་། །གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་
ཡོངས་གྲུབ་དང་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་
བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ལགས་སམ།
འཆད་རྒྱུ་ལ་གཞན་ཞིག་གནང་། ངང་པོ་ལྟར་
ན། ནམ་མཁའ་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྟོང་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་

༄༅། །ཤེས་ཧྲི་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤུབ།
ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། ཆོས་བདག་བཀག་ཙམ་
གྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་
ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲུ་བསྣན་ཆོག་པས་
ཡངས་པའི་རྒྱ་ཁམས་ཡིན་ལེགས། དོན་
དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་...
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཟབ་མོ་མདོ་སྡེ་...
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་
པ་རྣམས་ལ་དྲི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། དགོངས་...
འགྲེལ་དུ་གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བཟུང་
ནས་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་དམ་
མ་བཤད། ཞེས་ཞུའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་
དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་...
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་...
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ། དགོངས་འགྲེལ་

གྱི་བཞིན་པར་འཆད་མི་རིགས་པར་འགྱུར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་
ལས༔ གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་
དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་
གྲུབ་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏོ།
དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ངེས་
འཛིན་པའི་ཚེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
གནས༔ འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཟུགས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་
མཚན་ཉིད་དུ་མིང་དང་བརྡར་རྣམ་པར་
གཞག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་
ངོས་བཟུང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ།
ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས།
འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི།
གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ།

༄༅། །ཞེས་པས་གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་ནས། ཡོངས་གྲུབ་གང་ཡིན་སྙམ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཅེས་བརྗོད་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །ལུང་དེའི་

དོན་ལྡང་དེ་བསྒྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་
འབྲུ་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
སྤྱོད་ཡུལ། ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་
ཅས་པས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་
གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན་ན། ཀུན་བཏགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་།
ཞེས་པས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱ་
ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་
བསྟན། ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ། ཞེས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་གཞན་
གྱི་ངོ་བོ་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དགག
བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ནའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་
མཆིས་པ་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་ཅས
གསལ་བར་བསྟན་ནས། དོན་དམ་པ་
གཞན་དབང་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

༄༅། །ཆོས་ཀྱིས་སྐྱོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་སུ་ཡིན་པས། ཇོ་ནང་པ་དང་ཤཱཀ་མཆོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་འདི་རྣམས་ལ་ཕྱུགས་རྟོག་ཡེ་མ་བཙུག་པ་འཇུག་ལེགས། མདོར་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དེའི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་མཁན་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་མ་གཏོགས་སུ་ཡང་མ་བྱུང་འདུག་པ། ཇེ་ཀརྨ་པ་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་དང་ལྡན་པས་གང་གི་ལུགས་ལེགས་བཤད་ཡིན་འདུག་གཟིགས་པ་ཞུ་ལེགས། དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་ཡོངས་གྲུབ་དོན་བཟུང་

བ་དང་། གོང་དུ་དྲངས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་ལུང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དོན་
དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་
གྱུར་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
ཙམ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དོན་
དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་
འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་གཞི་
ཆོས་ཅན་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་།
སྟོང་རྒྱུ་ལ་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ངོ་
བོར་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ལ་གསུངས་འདུག་
པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡིན་ན། ཡོངས་གྲུབ་ངོས་འཛིན་
པའི་ཚེ་ཟུར་ཙམ་བསྟན་དགོས་ཞའང་། དེ་
འདྲའི་གཞན་སྟོང་སྟོན་པའི་ཚིག་དགོངས་

༄༅། །འགྲེལ་ལེན་གཏན་མ་བཞུགས་པ་
འདུག་པས། གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལེས་བཀག
པ་མ་གཏོགས་བསྒྲུབས་པ་ཡི་མི་འདུག་པ་ཇི
ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུ་འོ། །དེས་ན་དགོངས་.....
འགྲེལ་ལས། གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མ་
གསུངས་ཏེ། གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀུན་
བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་ལ།
དེ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་སྟོང་ཞིམ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་དབང་དགག་བྱའི་
ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་སྟོང་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་རང་སྟོང་སྨྲ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་ཁས་བླངས་པར་ཐལ།
དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་དབང་ལ་སོགས...
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་རང་གི་ལུགས...
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་...

པའི་སྟོང་ཉིད་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་དང་ཀུན་བརྟགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་བ་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལོ། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐུར་པ་བཏབ་པ་ཡིན་

༄༅། །པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བས་ན། དེ་དག་གིས་ནི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་སྐུར་བ་འདེབས་པའོ། །ཞེས་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན། གཞན་དབང་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གནས་གཞི་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མེད་དགོས་པས་མཚན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཀུན་བཏགས་མེད་པར་ལྟ

བ་སྐུར་འདེབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁྲམས་ཚོས་ཁྲིམ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན། དགོངས་འགྲེལ་དང་ཁྲམས་ཚོས་ཁྲིམ་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་རང་སྟོང་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་སྟོང་དུ་འཆད་པ་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ༔ དང་པོ་ལྟར་ན། དབུས་མཐའ་ལས༔ ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད།། དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། །དེའི་འགྲེལ་པར་སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་

༄༅། །ཀུན་རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པར་བཤད་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། གལ་
ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་…
ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་…
དོ་ཞེས་གསུང་ན། དེ་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་
གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་སོགས་ལ་འབྲུ་
མཛད་པའི་ཚེ། ཀུན་བརྟགས་དང་གཞན་
དབང་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་བཤད་པ་…
ཇི་ལྟར་རིགས་ལགས། གཞན་ཡང་།
དགོངས་འགྲེལ་དང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་
གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་བདེན་…
པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་
པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་…
མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པ། ལྟར་

འདིས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་
སྤོང་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་
རྟོག་གི་སྟེང་དུ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་
བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སུམ་ཅུ་པའི་
འགྲེལ་པར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་
དུ། ཤེས་བྱ་ཡང་རྫས་ཉིད་དུ་ཁ་ཅིག་
སེམས་པ་དང་། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་
བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་
ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་སྨྲ་བ་འདི་རྣམ་པ་གཉིས་དགག་པའི་
ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམས་སོ། །ཞེས་
རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་
འདུག་པ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་

༄༅། །ཁྱི་བཞེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ན། གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བས། གཞན་དབང་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། གཞན་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པར། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་གསུངས་ཚུལ་ཕྲས་པར་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་ན་འདང་། ཚིག་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །ཕྱོགས་སྔ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་སྡེ་ཇི་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་ནང་འགལ་ཏེ།

རྣམ་འགྲེལ་དུ་མདོ་སེམས་ཀྱི་སྐབས་དུ་
མར་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
ལུགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གཞན་དབང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་དགོས་ཏེ། དཔལ་
ལྡན་ཟླ་བས་འཇུག་འགྲེལ་དུ། དགོངས་
འགྲེལ་ལས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
གསུངས་པ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔ་བར། རྣམ་པ་
དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །དྲང་དོན་
ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
དང་། འགྲེལ་བར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
མདོ་སྡེ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ་
དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོར་
བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་
དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ།

༄༅། །ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདི། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྨན་པས་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་འདེས་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་

པ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པས་མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
གྱི་མདོར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་
ལ་ཤཱི་ལ་སོགས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
དབུ་མའི་བཀའ་བགྲོལ་ནས། མདོ་སྡེ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྡུས་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་
བཙུགས་ནས་སྒྲུབ་པར་བཞེད་ཀྱང་འཁོར་
ལོ་ཐ་མ་འདི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་མི་བཞེད་
ལ༔ ངེས་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། འཕགས་
པ་ལྷ། ཟླ་བ་གྲགས་པ། ལེགས་ལྡན་
འབྱེད༔ ཞི་བ་འཚོ། ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་ལ་
སོགས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཇི་སྙེད་

༄༅། །ཐོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོར་ལོ་
བར་པ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་
སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་
ཀྱི། དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པ་
སུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱུད་བླ་མའི་
འགྲེལ་པར། རྒྱས་པར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྡུས་གསུམ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་
གྱི་མདོར་བཤད་པས། རྒྱལ་བའི་གསུང་
གི་གཅེས་མཛོད། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཕྱོགས་དུས་
གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་
པར་མཛོད། འདི་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་པ་བསྔོད་

པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་
ཀུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་དའི་ཚིས་ཀྱི་རྣམ་
གྲངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཆུད་གཟན་པར་
གྱུར་ཀྱང་རུང་གི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདི་ཐན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་
ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཟུངས་ཤིག ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་སྲིད་དུ་
སྤྱོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
འཇིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་སྲིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོས་སྟོན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་
ལས་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་།
ཡང་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་འདི་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་

༄། །སུ་དར་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་
ནས་ཡུལ་བར་ཏུ་ཉེར་དར་བ་དང་ད་ཉམས་ཀྱང་
བྱང་ཕྱོགས་སུ་དར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁ
བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར་དར་བར…
འགྱུར་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས…
ཡུམ་གྱི་མདོར་གསུངས་ཤིང་། སྤྲུལ…
པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས…
ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་དང་།
རྒྱ་ནག་ཧྭ་ཤང་བརྒྱད་ནས་རྩོད་པ་ཆོས…
ཕྱོགས་སུ་ཞི་བའི་ཚེ། ངའི་ཡུལ་འདིར་
ལྟ་བ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་གྱིས་ཤིག།
ཅེས་བཀའ་ཁྲིམས་བཅས་པའི་རྟེན…
འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་བོད་གདུང་ཅན་གྱི…
ཡུལ་འདིར་སྔར་ཡང་དར་རྒྱས་ཆེར་བྱུང་
ཞིང་། ད་དུང་ཡང་ཐུབ་པའི་གསུང་གི་

གཅེས་མཛོད། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་
ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེའི་དགོངས་
འགྲེལ་དབུ་མའི་རིགས་ཚོགས་དང་།དཔལ་
ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཟབ་
མོ་རྣམས་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐཾས་
ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ལ། ཧེ་ཀ་ཙྪ་པ་
སོགས་གདངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀུན་
གྱིས་ཐུགས་བརྩོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དུ་
གསོལ༔ ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་
ཁང་བཟང་རྩེར། །བློ་བཟང་བསྟན་པའི་
རྒྱལ་མཚན་མཐོན་པོ་བསྒྲེངས། །ལེགས་
བཤད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཏོག་གིས་
མཛེས༔ ༔དཔལ་ལྡན་འདོད་དགུའི་ཆར་
ཆེན་ཕྱོགས་བརྒྱར་འབེབས། །རྒྱལ་

༄༅། །ཐས་ལེགས་གསུངས་དྲང་ངེས་
མདོ་ཡི་དོན། །ཞིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
བཞེད་པ་ལྟར། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་པ་
ཀུན་མཁྱེན་ཚོང་ཁ་པ། །ཐོད་མིན་ཕྱོགས་
འདིར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་བྱུང་། གངས་
རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པ་མང་བྱོན་ཡང་།།
ལེ་ལེ་རྩ་ཤང་རིར་ལུགས་འཛིན་པར་
བྱེད།། །ལེ་ལེ་ཛོ་ནང་ལུགས་འདི་འཐད་
པར་སྨྲ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་བཟང་འཛིན་
པ་རྒྱང་ཟད་ཚམ། །ལུགས་འདི་འཕགས་
པའི་ཡུལ་ནའང་ཤིན་ཏུ་དཀོན། །ཁ་ཅིག
རྩ་ཤང་སྤྱོད་ཕྱོགས་འགོག་པ་འཁྲུལ། །
ལྟ་བ་རྩ་ཤང་ལུགས་འདི་འཐད་ཅེས་
ཟེར།། །བློ་གསལ་དབང་པོ་པདྨའི་ངང་
རྒྱལ་གྱིས། །རྩ་ཤང་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་
འགོག་པ་ལ། །ཐེམ་རིམ་གསུམ་གྱི་

བསྟན་བཅོས་མ་མཛད་དམ། །སྟོམ་་་་
གསུམ་རབ་དབྱེར་ཕྱུག་ཆེ་ཏེ་ཇི་ལྟར་་་་
བཀག །དེ་བཞིན་རྗེ་ནང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་
བ་ནི། །དོན་དམ་བདེན་གྲུབ་སྤྲོ་བས་རྟག་་
ལྟར་ལྷུང་། །ཀུན་རྫོབ་རང་སྐྱོང་སྨྲ་བས་་་
ཆད་ལྟར་ལྷུང་། །དེ་ལྟར་གཟུར་གནས་་་་
མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་
བའི་དབང་པོ་ཀརྨ་པས། །གདུལ་བྱ་རྣམས་་
ཀྱི་བློ་ཚོད་བརྟག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་མེད་
ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་བཞེད་དེ་ལྟར། །མཛད་་
པ་འདི་ནི་དྲང་དོན་ཡིན་པར་ངེས། །དེ་ཕྱིར་་
འདི་ལ་དགག་བཞག་གྱིས་ཤིག་ཅེས། །
བཀའ་སྩལ་ཕེབས་པ་དང་དུ་རབ་བླངས་ནས།།
དྲང་དོན་གསུང་ལ་དགག་བཞག་སྤུང་བྲང་
ཕུལ༑ ༑འདི་ལ་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་གྱིས་་་
གཟིགས་སུ་གསོལ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་

༄༅། །བའི་དབང་པོ་རྗེ་ཀརྨ་པ་སྐྱུ་ལ་སྐུ
མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མཚན་ཅན་གྱིས་འགྲེལ་པ
དོན་གསལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་ཤུ་གས་རྩོམ་གཞུང
ཞེས། འདི་ལ་ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་དགག
བཞག་གྱིས་ཤིག །ཅེས་བཀའ་ཕེབས་པ
བསྒྲིག་པར་མཐུས་པར། རང་གི་གོ་ཚོད
ཙམ་ཞིག་ཕུལ་བ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ
པོའི་བཀའ་ལུང་གིས་བཏབ་པའི་ཕོ་བྲང
ཆེན་པོ་ཆོས་འཁོར་ལྷ་སའི་གསེར་ཕྲོག
གི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་པའི
དགེ་མཚན་དུ་མ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཁྱད
པར་དུ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ
ཆེན་པོས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན
པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་མཛད
པའི་ཚེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྟོང་ཉིད་ཉི
ཤུ་པའི་འགྲེམས་ཀྲང་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་གསེར

བཙོ་མ་ལྷ་བུའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ཀྱིས་
ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་
ཡང་ཡང་གཟིགས་པའི་གནས་མཆོག་སེ་
ར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གླིང་གི་གཙུག་ལག་
ཁང་ཆེན་པོ་ནས་རྗེ་ཀརྨ་པ་སྤྲུལ་སྐུ་མི་
བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་མཚན་ཅན་གྱི་དྲུང་དུ། རིག་
པ་སྨྲ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྒྲོ་བཞིན་
གྱི་ཟླ་བའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་གསུམ་ལ་ཕུལ་བ་
དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག ། ༎